

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefranate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Rux. Angenfeld & Emerico Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

„GAZETA“ iese în de-caro și
Abonamente pentru Austria-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Pentru România 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nu colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

(Număr de Duminică 47.)

Nr. 254.—Anul LXVIII.

Brașov, Vineri 18 Noemvrie (1 Decemvrie).

1905.

Voim să scim cine sunt?

Brașov, 30 Noemvrie n.

Nici până aci deputatul cercului
Ileanda-mare, care pe unde umblă se
laudă înaintea alegătorilor că e mare
Român, ba că a fost și închis când
eu memorandul, n'a răspuns la întrebările
nostre, ce am fost nevoiți a
i-le adresa în apărarea cauzei și a
cinstei naționale.

„Toderășul“ nostru își gândește:
pote să latre „Gazeta“ cât va voi,
pote să întrebe și să mă someze
după placul ei, căci eu voi rămané
surd și mut la toate ce le spune, și
imi voi fuma mai departe în tihnă,
la câte o césșă de cafea séu la câte
un pahar de vin, micul ciubuc cu țigarete
din tabacherea mea de argint. Nu sunt
eu presidentul clubului naționalist
nemaghiar din dietă? Nu sunt primit
pretutindeni pe la adunările populare
cu alaiu? Cum mai și cutéză Gazeta
„pasivistă“ să vrea să mă ia la
răspundere, când totă lumea
activistă mă îmbrățișeză și când
— după cum am spus-o chiar eu la
Lugoșiū — „Gazeta“ nu numără
nic, căci scrie tot neadevăruri?

Dacă am scris vre-odată vre-un
neadevăr despre Dr. Teodor Mihali și
isprăvile sale, atunci acesta n'a
putut fi decât când am dis și noi
cu totă lumea, că-l privim și socotim
într-o Românie națională, adică între
aceia, cari luptă cu lăpădare de sine
numai și numai pentru isbânda
libertății și a dreptății neamului
românesc și cari, când e vorba de
această dreptate și libertate, sunt
neînduplecați, nu se tocmesc cu
nimeni pe lume și mai bine își dau
vieța, de cât să jertféscă ceva din
ele.

Ne-am înșelat amar. Mihali nu e
făcut din aluat de Român național,
cum ni-l închipuiam și cum se cerea
să fie. El, după cum ne-am putut
convinge în timpul din urmă de atâtea
ori, nici n'are priceperea de ceea-
ce va să dică a fi Român național.
Crede că e de ajuns a dice, că s'a
născut Român, a trăit între Români
și și-a făcut cariera între ei, așa
că dintr'un modest și puțin arătător
candidat de advocat fără mijloce,
a devenit om cu avere însemnată,
până ce în cele din urmă a reușit
a fi ales deputat dietal.

Crede ore Todor Mihali, că, decât
l'au luat și pe el valurile când
cu mișcarea memorandistă, despre
care nu și-a putut da sémă nici-
odată cum se cade, și decât a
ajuns și el să petrecă câteva timp
în Vaț, acesta îl deslégă de ori-ce
datorie de a da sémă despre pașii
ce i-a făcut și-i va mai face în
vieța politică și națională?

De sigur că o crede. Și'l mai
întăresc în deșarta lui credință și
aceia, cari îl primesc cu alaiu și'l
plimbă, ca la Lugoșiū, cu șese
cai, fără de a-l întreba mai întâi
și a-se convinge, decât el ca
Român naționalist, ce pretinde
a fi, vrea să lucre într'adevăr
pentru liberarea neamului séu
de sub jugul ce-l apasă, ori că
se numără între acele ființe
„practice“, cari ca să nu dea
de prea mari pedeci și să nu-și
pună sufletul pentru cauza na-

ționalei lor, se mulțumesc cu ceea-
ce „se pôte dobândi între
împrejurările de față“ și sunt
gata a închina dictatului
puterii cel mai de căpetenie
drept al națiunii, fără de a fi
încercat măcar să ajungă la
o tocmelă de dai Dómne?

Orî dór nu Teodor Mihali a
fost acela, care s'a văerat în
aintea alegătorilor din Ileanda-
mare, că el nu pôte umbla după
„chimere și fantesii“, căci
trebuie să fie cumpănă între
voință și putință? N'a dis el,
că „ii place a-și da sémă în
acțiunile sale politice de
situațiunea reală așa precum o
ofere momentu“?

Ei bine. Etă că se ivesce o
situațiune reală, pe care o
ofere momentu!

Scim din bêtărâni, că Ungurii
totdeuna, când au ajuns în
strimțore, s'au gândit și la
celelalte popóre conlocuitoare.
Așa și aci răsună din sinul
coalitiei maghiare o voce
puternică la adresa noastră a
Românilor, care ne chiamă să
ne înțelegem cu ei.

E aprópe de mîntea omului,
că în vremile de aci, după
câte s'au petrecut, cei din
coalitie ar dori bucuros să se
apropie de naționalități. Un
din cei mai buni și cu vază
bărbătească și înțeleasă
dilele trecute la un banchet
dat în onóra unui bărbat
istoric maghiar pe care l'au
sărbătorit, ca să vorbescă
despre apropierea dintre
coalitie și naționalități. Acesta
este președintele camerei
Iuliu Justh, a căruia toast îl
lăsăm să urmeze mai jos.

Cuvintele lui se adreséză
cătră naționalități, prin
urmare îl privește într-o
câtva și pe clubul dis
naționalist séu al naționalităților
din dietă, al căruia
president este Todor Mihali.

Etă o ocașiune pentru
presidentul clubului de a
ținé sémă de „situațiunea
reală“ și de a cerceta, ce
s'ar puté câștiga pentru
națiune dintr'o înțelegere
ca aceea, pe care o propune
Iuliu Justh.

Ce face clubul, ce face
presidentul lui? De ce nu
se mișcă până acuma
nici unul, de a răspunde
la oferta presidentului
camerei? De ce nu iese
nici unul cu colórea
adevărata să spună
lui și conaționalilor séi:
ce crede clubul și
presidentul séu despre
propunerea de apropiere
făcută la Korpona;
decă naționalitățile
pot să între în tocmelă
pe basa ei ori nu și,
decă nu, care este
causa?

Todor Mihali și soți
sunt angajați prin
vorbele presidentului
dieteti Justh cu
deosebire. Decî
trebuie cu atât
mai mult să se
pronunțe. Sunt
angajați, fiind-
că condițiunile
ce le pune Justh
pentru-ca să se
pótă face o
apropiere între
naționalități și
coalitie, ei —
deputații din
clubul naționalist
nemaghiar, —
le-au primit
înainte și le-au
subscris în
nenorocitul
proiect de
adresă, ce l'au
fost prezentat
dieteti în
Maiū a. c.

Doué lucruri —
dice Justh —
pretind dela
naționalități:
întăi se fie
necondiționat
credincioșe
unității
naționale a
statului
maghiar și
al doilea se
încețe limba
statului.

Partidul național
român, de când
există el, n'a
stăruit și n'a
luptat de cât
pentru libertate
și dreptate egală

națională între
Români și
Unguri. Nici-
odată el nu
și-a putut
închipui de
o unitate
națională
maghiară,
că e se pună
pe Români
érašii în
scăpe de
iobagi ai
nației
maghiare.
Nici-odată
Români n'au
înțeles
chemarea
statului
ungar așa,
ca el să
cutropésă și
să sugrume
vieța
națională
independentă
a miliónelor
de Români,
ci ca s'o
scutésă și
s'o întărescă
alătura cu
aceea a
Maghiarilor.

Dat'au Mihali și
soți în adresa
lor și în toate
vorbirile lor
din dietă și
afară de
dietă vre-
odată o
adevărata
și puternică
espresione
acestei
voințe
naționale
române,
care forméză
chiagul
tuturor
ideilor, ni-
suintelor
și aspirațiilor
partidului
național
român?

Dacă da, atunci
arătați-ne
unde și cum,
căci noi n'am
vădut și n'am
auđit nimic.
Am auđit și
vădut însă
cu inima
sfășiată, că
membrii
clubului
naționalist
nemaghiar
cu president
cu tot, au
subscris, că
naționalitățile
s'ar răzima
pe legile
unguresci
de la 1848
și 1867, cari
țințesc
tote numai
la unitatea
națională
maghiară.
Am vădut
și auđit că
acești
deputați
nu s'au
sfii în
aintea lui
Dumneșeu și
a ómenilor
să dică, că
„decă
cunosc
limba
maghiară
și se cere
neapărat
trebuie să
ne-o însușim.“

Așadér Justh în
ce privește
pe naționaliștii
din dietă, a
spart numai
o ușă
deschisă.
Aceștia
neprovocați
de nimeni,
au mers în
orbia lor
până a
primi în
aintea
condițiunile
de apropiere
puse de
Justh, cari
în adevăr
nu însemnă
nici mai
mult nici
mai puțin,
decât
renunțarea
naționalităților
pentru
totdeuna
la o vieța
liberă
națională
de sine
stătătoare,
și înjghe-
barea lor
în corpul
națiunii
maghiare.

De sigur că
Justh, care
ca president
a fost de
față și le-
a auđit
tote bine,
a avut în
vedere
tocmai
acesta, când
a dis: „Astă-
đi sunt
deja și
naționalitățile
în cea
mai mare
parte în
tabéra
noastră.
Mic e
numărul
acelora,
cari nu
sunt cu
noi și
speranța
mea este,
că și
aceștia
se vor
converti
încă...“

Pe ce s'ar
fi putut
basa
Justh, ca
să susțină
așa cevași,
decă nu
pe declarațiile
făcute în
adresa
clubului
nemaghiar
și prin
graiū viu
de
deputații
Mihali și
Hodza,
pentru
cari se
insufletise
așa de
mult
astă-vară
profesorul
de
universitate
și membrul
coalitiei
Kmety?

Astă-primă-
vară i-am
tot interpe-
lat pe
Mihali și
soți: cum
s'a făcut
că au
introdus
limba
maghiară
ca limbă
internă
de
afaceri
a clubului
lor? N'am
primit
nici un
răspuns.

Mai târziu
i-am interpe-
lat cum
s'a făcut
că au
adoptat
principiile
și basa
legilor
unguresci?
N'am
primit
érašii
nici un
răspuns,
în schimb
însă
cavalerul
de la
Lemniū
nu s'a
rușinat
să-și
ridice
glasul
contra
„Gazetei“
în
adunarea
de la
Lugoșiū.
Acum
cui
să-i
mai
adresăm
o întrebare?

I-a plăcut
lui Teodor
Mihali să-și
dea sémă
în acțiunea
sa cu
școlă
dela
Lemniū
de „situațiunea
reală“,

*) Din vorbirea dep. T. Mihali, ținută când
se prezentă proiectul de adresă și publicată în
„Budapesti Közlöny“ nr. 104, 1905.

precum o
ofere
momentu.“
Și în
casul
acesta
Mihali
n'a
făcut
decât
ceea-
ce a
dis în
dietă,
că, decât
cunoscința
limbei
maghiare
ni-se
cere
neapărat,
de ce
să se
încurce
Români
din
Lemniū
cu o
biată
școlă
confesională
română
și de
ce să
nu le
ajute
mai
bine
el să
ajungă
mai
curând
la o
școlă
de
stat
maghiară,
mai
ales
că
situațiunea
reală
mai
oferea
și ore-
care
alte
avantagii
particulare
pentru
mij-
locitor?

Tace
înfundat
Mihali
și nu
răspunde
nimic.
Puțin
ne-ar
păsa
când
ar fi
vorba
numai
de
cinstita
persónă
a lui
Mihali,
care
nu
mai
vrea
să-și
facă
de
lucru
cu o
gazetă
ruginită.

Dér este
în joc
ceva
mai
mult:
interesul
națiunii
nostre.
Români
vor să
scie,
cine
sunt
aceia,
cari
ii
asigură
la
tote
ocasiunile,
că nu
se
gândesc
de
cât
a
elupta
drepturile
și
libertatea
lor
națională?

Justh și naționalitățile.

Cu ocașiunea
banchetului,
ce s'a
dat după
adunarea
ómenilor
coalitiei
în
Korpona
(comitatul
Hont),
președintele
dieteti
Iuliu
Justh a
ținut o
vorbire
în care
între
altele
a dis
următoarele:

„În privința
cestiunei
naționalităților
trebuie
să mărturisesc,
că din
améndoué
părțile
s'au
făcut
greșeli,
adecă
atât
din
partea
Maghiarilor,
cât și
din
partea
naționalităților.“

Dér se
nu căutăm
ceea
ce s'a
întemplat
în
trecut,
ci să
băgăm
de
sémă,
că
decă
nu
ținem
la
olaltă,
toți
împreună
vom
ajunge
în
lanțurile
robiei.
Decă
însă
vom
avé
bunăvoință,
și
unii
și
alții,
ne
vom
înțelege.
Năpustindu-
ne
unii
asupra
celorlalți,
Neamțul
va
avé
biruință
ușoră;
sub
»Neamț«
nu
înțeleg
pe
Nemți
din
téra,
ci pe
»Nemți«,
cari
fără
deosebire
de
limba
maternă
s'au
luptat
contra
Ungurilor,
ér sub
»Unguri«
pe
toți
aceia,
cari
s'au
luptat
pentru
libertatea
și
constituția
Ungariei.

Eu
mi-am
exprimat
adesea
ori
părerile
în
cestiunea
naționalităților,
că
până
atunci
nu
ne
vom
ajunge
scopul,
până
ce
cu
adevărata
sinceritate
și
dragoste
nu
ne
vom
názu
la
înțelegere
comună.

Dela
naționalități
eu
cer
doué
lucruri,
asupra
căror
nu
mă
pun
la
tocmelă:
întăi
ca
să
fie
credincioșe
necondiționat
unității
statului
ungar;
a
doua,
să
învețe
limba
statului.
Este
în
prima
linie
interesul
lor,
să
învețe
limba
statului,
căci
atunci
nu
vor
avé
nici
o
pedecă
în
înaintarea
lor.

În
ceea
ce
privesc
cultura
și
religiunea
lor,
eu
pe
aceia
nu
le-
aș
zălicni,
din
contra
m'ași
bucura
chiar,
vădându-
le
că
fac
progrese,
căci
nu
pôte
fi
ținta
noastră,
să
prefacem
tote
naționalitățile
în
Maghiari
neoași.
Eu
mă
mulțumesc
să
le
văd
cu
inima
maghiară
și
nu
cu
limba.
Desvoltării
lor
culturale
nu
le-
aș
pune
nici
o
pedecă.
Administrația
să
fie
nepărtinitore,
adecă
să
se
caute
numai
dreptatea
și
nu
cine
caută
dreptatea.

Să
ne
názuim,
ca
relațiunile
vieții
să
fie
mai
plăcute,
pentru-
ca
conclătenii
noștri
să
nu
gravizeze
în
afară.

Decă
le
vom
face
tote
acestea,
atunci
cred
eu,
am
făcut
un
pas
mare,
pentru-
ca
neînțelegerile
ce
se
ivesc
în
multe
părți,
să
fie
cu
desăvîrșire
înlăturate,
și
în
téra
acesta,
fără
deosebire
de
religiune
și
naționalitate,
nimeni
să
nu
lupte
pentru
alt-
ceva,
decât
pentru
unitatea,
constituția,
libertatea
și
independența
statului
maghiar.
Părerea
mea
este
domnilor,
că
noi
trebuie
să
căutăm
punctele
de
înțelegere,
căci
decă
nu
le
vom
căuta
și
vom
rămané
și
mai
departe
unii
față
cu
ceilalți
streiū,
atunci
în
țilele,
când
vom
fi
puși
la
proba
cea
mare,
vom
fi
maturați!»

Revista politică.

Braşov, 30 Noemvrie n.

Săptămână furtunoasă. În tot cuprinsul țării s'au pus în mișcare armile guvernului și cele ale grofilor din coalițiunea opozițională, ca să se combată unii pe alții cu ură colcăitoare. Ciudat, că și unii și alții poartă pe buze „legea“. Cu legea cei de la stăpânirea fejevvaristă, cu „legea“ cei cari se cred singuri stăpâni, poruncitori și diriguitori peste destinele acestor nenorocite țări.

Astfel de o bună vreme încocce luptă mare se dă în comitate. Aici, ca în nise cetățui s'au retras cetele combatante ale grofilor și baronilor, pentru-ca, veți Dómne, de aici să apere „constituția milenară“, de aici să îndrepte ei colónele de atac împotriva stăpânirii urgisite a lui Fejevvar și tot aici cred să birue asupra dușmanului, care până mai eri alaltăeri îi tracta cu mânuși.

În frunte stă comitatul Pestei. Ómenii de la cărma acestui comitat au declarat stăpânirii război formal; nici un ordin său poruncă nu vréu s'o respecteze, nici cele venite de sus de la Corónă. Pe fișpanul, care substitue pe cel numit mai înainte, care însă din cauză de bolă nu pôte funcționa, îl tracteză ca pe un venetic, îi închid și baricadează dinaintea nasului ușile de la casa comitatului, și tóte hotărârile de anunțare ce le dă ministerul contra decisiunilor lor, le consideră ca nulă și-și fac înainte jocul primejdios de-a constituția.

Tot așa se petrec lucrurile și în celelalte comitate, aprópe în tóte. Istalările noilor fișpani sunt împiedecate cu forța, pe ușile de la casele comitatelor pun peceți și lăcate, ér la ședințe de instalare membrii municipali său se presentă numai spre a provoca disordine, său nu se prezintă chipul acesta să demonstreze împotriva stăpânirii.

Eri s'a făcut instalarea noului fișpan în Comarom. Adunarea municipală s'a deschis la 10 a. m. Când deputatul Kálman esplica membrilor întruniți scopul adunării, apare în sală fișpanul Kubinyi, își ocupă locul și în mijlocul șgomotului infernal citește formula jurământului. Din cauza șgomotului nu se aude nici un cuvânt din gura lui. Deputatul conte Nic. Zichy aruncă o călimară asupra fișpanului, dér nu-l nimeresc. După depunerea jurământului, Kubinyi întreabă decă procurorul e de față? Acesta însă nefiind de față, Kubinyi declară, că va

deschide însuși cercetare în contra demonstranților, apoi închide ședința.

Fișpanul Kubinyi se duse la locuința fișpănescă urmărit de un șgomot infernal. În oraș s'au făcut demonstrațiuni cu strigări de „abzug Kubinyi“ și cu cântecul lui Kossuth.

La Cașovia a fost și mai și. Noul fișpan s'a prezentat la casa primăriei, ca să-și depună jurământul. Kossuthiști înscenară însă un șgomot așa de mare, încât fișpanul n'a putut să-și depună jurământul și a fost silit să se retragă din sala adunării. Adunarea s'a imprăsciat cântând „Kossuth Lajos azt izente...“

Alaltăeri, Marți, s'a deschis în Viena noua sesiune a parlamentului austriac. Ministrul președinte Gautsch a ținut un lung și inportant discurs asupra raporturilor dintre Austria și Ungaria, a vorbit și despre cestiunea militară și la fine s'a ocupat cu reforma electorală. Dăm la alt loc al numărului nostru de ađi un estras din discursul contelui Gautsch.

Aici amintim, că cestiunea cea mai mare ce preocupă ađi cercurile politice și întreaga populațiune a Austriei este reforma electorală pe baza votului universal. Asupra resolvării acestei cestiuni va avé de sigur o mare înriurire o declarație a Majestății Sale Monarchului, prin care însași coróna ia poziție pentru votul universal egal și secret. Primarul Prathoner din Bozen fiind primit în audiență, Maj. Sa s'a pronunțat și asupra votului universal exprimându-și speranța, că prin introducerea acestei reforme se va remedia situațiunea parlamentară. Maj. Sa a declarat, că votul univesal este absolut necesar și că nimic nu mai pôte împiedeca ađi mișcarea în jurul acestei reforme.

În privința votului universal, profesorul Kreutzer Lipóczy din Orășiu și adresat lui Bebel șeful socialiștilor din Germania și a pățit o rușine mare. Jupânul Kreutzer adecă e mare patriot independist și sciind bine nemțesc, a socotit, că va isbuti să-l bolmojescă pe Bebel și îi va stórcé o declarație în care să aprobe șfortările șovinistiștilor. Bebel însă n'a fost prost și a răspuns, că mișcarea pentru lărgirea votului trebuie să o aprobe, căci astăđi în Ungaria parlamentul nu este oglinda adevărată a țării, mai ales că naționalitățile sunt eschise. Răspunsul lui Bebel s'a publicat în ăiarul socialist „Vorwärts“ din Berlin, ceea ce l'a usturat rău pe jupânul Kreutzer. În loc să tacă însă și să se as-

cundă, Kreutzer se apucă și scrie de-adreptul la „Vorwärts“, dicénd că Bebel n'a făcut bine când a publicat o scrisóre privată. La asta însă Bebel a răspuns numai decăt, că scrisórea amintită a sa a publicat'o, fiind-că a fost nefavorabilă pentru Kreutzer și tovarășii lui, și a fost sigur, că Kreutzer nu o va publica. Decă însă ar fi fost favorabilă, Kreutzer de sigur ar fi publicat'o și n'ar fi đis că e scrisóre privată.

La alt loc al fóiei noastre publicăm mesagiul regal, prin care au fost deschise Marți corpurile legiuítóre române.

Din cauza îmbolnăvirei Regelui Carol mesagiul a fost cetit de cătră ministrul-președinte Gr. G. Cantacuzino între viile aplause ale membrilor camerei și ai senatului român. În ședințele camerei și senatului ținute eri, s'a făcut alegerea birourilor camerelor. Se asigură, că d-l Dim. Sturdza, șeful opozițiunei liberale, va face în numele opoziției propunerea, că din respect față de șuveranul României, care în urma morții cumnatului său conte de Flandra a fost atât de dureros atins în sentimentele sale, să nu se ia în desbatere mesagiul regal.

La 28 Noemvrie n. s'a redeschis sesiunea „Reichstag“-ului (parlamentului) german. Mesagiul cetit de împăratul Wilhelm se ocupă în primul loc cu cestiunea cea mai importantă, încheierea convențiunilor comerciale, și observă, că guvernele sunt decise a asigura pe aceeași basă desvoltarea circulației mărfurilor între state. Mesagiul arată apoi asupra proiectului flotei și pune în vedere o serie întregă de legi economice și sociale. Vorbesce apoi mesagiul despre situația teritoriului de apărare și mulțumescé ofițerilor germani, cari au luptat în Africa de sud, precum și soldaților pentru purtarea lor eroică, și exprimă șperanța, că acolo se va restabili în curénd ordinea și pacea. Mesagiul continuă apoi așa :

Ce privesce politica externă, imperiul german se află în raporturi corecte cu tóte puterile ér cu cele mai multe în relații bune și amicale. Simt o deplină satisfacție, că am putut sprijini acele nisuițe ale presidentului Statelor Unite, prin cari a succes a-se restabili în extremul-Orient pacea între Țarul Rusiei și împăratul japonés. Urmăresc înșirarea Japoniei între marile puteri cu dorința sinceră, ca acest popor cu mari aptitudini culturale să-și pótă implini misiunea sa culturală pacinică. Urmăresc cu sincere simpatii fatigiile, ce se desfășură pentru reorganizarea stă-

rilor interno din vecinul imperiu rusesc. Sper, că Majestății Sale Țarului Nicolao, ca anteluptător al viitorului fericit al Rusiei, îi va succede a-și asigura recunoscița și iubirea poporului său. Salut și dela acest loc guvernul și poporul Norvegiei pentru alegerea acelei părechi regale, cu care eu stau în raporturi amicale.

Decă aruncăm o privire asupra poziției internaționale a Germaniei, nu ne putem eschiva a recunosce, că trebuie să ne tragem séma cu acele prejudiții ce se accentuază față cu progresul nisuițelor germane, în urma cunóscerei greșite a spiritului german.

Greutățile ce s'au ivit între noi și Franța în cestiunea marocană, n'au derivat din altă sorginte, decăt din înclinarea, că vor să resolve și fără conlucrarea noastră astfel de afaceri, în cari și imperiul german trebuie să-și apere interesele sale. Astfel de curente pot fi șupimate la un punct, dér la alt punct se ridică din nou.

Spre satisfacția mea a succes a-se face o înțelegere în cestiunea marocană, cu mijlóce diplomatice și cu scutirea intereselor și onórei ambelor părți, cu privire la convocarea și programul noiei conferențe marocane.

Este o cestiune sfântă pentru mine pacea poporului german, însă șemnele timpului impun națiunei datorica să-și întărescă mijlócele de apărare în contra atacurilor nedrepte. Cu atât mai sigur va succede apoi realizarea și în viitor a acolor scopuri pacinice, ce le are pururea în vedere alianța esistentă cu domniórii Austro-Ungariei și Italiei.

Pětruns de însemnătatea acelor probleme, cari vė așteptă pe d-vóstră, stimați domni, doresc bun succes lucrării d-vóstre în interesul salutei, onórei și păcei imperiului.

După cetirea mesagiul contele Lerchenfeld a salutată pe împăratul, care apoi a părăsit sala.

După ce flota internațională s'a întrunit la Pireu în scop de a face demonstrația navală contra Turciei, ea a plecat și a ajuns la insula Mitilene, unde ofițerii vaselor au comunicat guvernatorului insulei motivele și scopul demonstrației, declarând în același timp, că comerțul nu va suferi nici o pagubă. Trupele internaționale au ocupat apoi birourile vamale și telegraful. Orașul Mitilene și împrejurimea a fost împărțit în trei zone, dintre cari prima a fost ocupată de trupele internaționale, a doua rămâne neutră, a treia rămâne pentru trupele turcesci.

Sultanul n'a implinit până acum pretensiunile puterilor cu privire la controlul financiar în Macedonia. Cre-

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Pribegii.

(Nuvelă.)

— Fine. —

VII.

Așa-i mintea femeiască: Pentru un lucru de nimic își face capul călindar, ér Irina nu era decăt o femeie.

Avea și dreptul, său cel puțin ea se simțea cu drept să se gândescă. Chipul vecinic îngândurat al lui Radu nu însemna bine. Scia apoi, biata femeie, că cu pândăritul și-a făcut mulți dușmani în sat. Era însă Radu om cu mînte, stăpânit la vorbă și gândit, când trebuia să făptuiescă — și asta era ceva. Acest lucru o făcea pe Irina de multe ori să credă, că Radu nu s'ar puté sfădi cu cine-va.

Purtate de vântul aspru al tómei, picăturile reci de plóie cad risipite necentenit. De diminéță cerul s'arătase senin și n' mai puțin de un ceas s'a făcut negru ca plumbul, ér de-atunci curge me-

reu. E'n amurg. O cétă rară s'a lăsat și prin ea abia se cunóscé pe cóstă drumul, ce șerpuind, se pierde prin văgăuni și hățisuri.

Casa lui Radu, aruncată par'că la 'ntimplare, pustie, în marginea drumului ce urcă la moșie e o casă șeracă. În față ei trei plopi se légănă tânguitor la bătaia vântului, scuturându-și frunzele încercate de apă. Strinsă lângă foc pe un șcaunel, Irina tórcé, dér tórcé mai mult gânduri, decăt fuior. De trei ani de ăile, de când a pus piciorul în Plopeni, nu s'a mai simțit așa de străină și pustie ca acum. Ea tórcé lână pentru curte, și el și ea la același stăpân căștigă o pâne amară pentru ei și pentru copilul lor.

La 'nceput i-a părut tare greu și nesuferit traiul acesta pustiu și necăjit, dér când se gândea pentru-ce și cum și-l căștigase, atunci se simțea óre-cum mulțumită în sufletul ei și că lucrurile, cum erau, nu erau tocmai rău de tot, și că — să ferescă Dumneđu — putea să fie mult mai rău.

Nu era rău și totuși era. Omul nu e și nu pôte fi mulțumit numai cu atăta. O

pâne poți să ai de ađi pe mâne, dér când grija fie-cărui ceas te-apasă, când casa nu ți-e casă, când ești tot singur și pustiu cu gândurile tale, atunci viața nu mai e viață, ci un chin.

Irina oftă greu. Adună firul pe fus, lăsă apoi să-i cadă mânil pe genunchi, ér ochii îi rémaseră rătăciți în para focului. De-odată apoi se ridică hotărîtă par'că să facă ceva. Ochii ei întristați se opriră la copilul, care durmia în pat.

„Puiul mamii!“ — ăise ea aprópe înecată, apropiindu-se să-l învélescă.

Pe față copilului începură apoi a pica lacrémile ei. Se ridică apoi repede și rémase ca o stană de piatră; și fiind-că trebuia să isprăvescă ceva, se apropié de feréstră.

Afară întunerecul și cétă s'au lăsat ca o pânză neagră pe tot cuprinsul, încât nu poți vedé mai departe de ăce pași. Pe drum apă de plóie curgea repede la vale, șplândând pietrile, ér pěrăul, șpumând alături alérgă șburdălnic, vîjșind printre bolovanii — și tot mai vijelios și mai șelbatic vine de sus de la pădure.

„Ce o fi la pădure, mamă-Dómne! Vai de tine Radule!“

O undă și mai desă de plóie se coborí din munte, numai ca să-i strîngă par'că și mai mult inima Irinei.

De când adusesé vitele acelea la obor, Radu n'a mai dat pe acasă. Sunt trei ăile, și mai mult ca trei ăile n'are el năravul să-și ocolescă casa; dér acum e plóie cu care nu te poți juca, așa că nu e mirare decă Radu peste nópte o durmi tot la coliba din pădure.

„Și totuși trebuie să vie, potop de-ar fi măcar. El scie, că copilul e cam bolnăvior, și mai scie că astă-seră îl aștept.“

Irina-și încruciașă mânil peste piept și rémase érăși gânditoare cu inima strinsă. Mila de Radul ei, trăit tot în ploii și necazuri, îi seca sufletul.

Asta era viața lor — viață de pribegie! Așa vrea Dumneđu; și ceea-ce vrea el, ți-e scris în frunte. Ér mintea noastră slabă nu pôte să pună la îndoială vrerea lui, fiind-că nu pôte s'o 'ntelégă.

Din vėzduh se desprinse de-odată un tunet. Irina-și duse iute mâna la frunte, îngânând vorbe de rugăciune. Plóia apoi

dința generală însă este, că în cele din urmă Sultanul se va pleca și se va găsi o formă orecare pentru înlăturarea conflictului.

O destăinuire interesantă. În timpul din urmă au apărut în ziarele franceze »Temps« și »Journal des Debats« vre-o două articole favorabile politicii coaliției maghiare. Faptul acesta ne-a surprins cu atât mai mult, că numitele ziare franceze simpatizau în trecut cu politica naționalităților din Ungaria și scriau indeosebi în mod favorabil despre noi Români. Acum deodată se explică secretul acestor articole filo maghiare, căci etă ce cetim în ziarul german, »Rumänischer Lloyd« din cuvânt în cuvânt: »Un prieten al ziarului nostru a fost nu de mult în Paris și a vizitat redacțiunile ziarului »Temps« și »Journal des Debats«, pentru a le întreba, pentru ce iau acum într'un mod atât de fățiș apărarea Maghiarilor. Domnii redactori deveniră la întrebarea mea cam perplexi și imi răspunseră evasiv, că în cestiunea ungară ei imiteză în general atitudinea foilor engleze.

În fine totuși mi-au destăinuit, că în repetite rânduri politicieni maghiari marcanți au căutat să influențeze redacțiunile acestor ziare, rugându-le întotdeauna să nu primescă articole scrise în favorul Românilor, căci aceștia ar fi cei mai periculoși dușmani ai politicii, pe care Ungaria e hotărâtă să o realizeze în Europa sud-estică în interesul Franței și a Angliei.

Așa »simpatie« trasă de păr mai înțelegerem. Ar face mai bine, acei »politicieni maghiari marcanți« ca în loc să colinde pe la redacțiuni străine și să vorbescă de o politică ce o vreau să realizeze urmașii lui Arpad în Europa sud-estică »în interesul Franței și Angliei«, să-și vadă de treburile lor, cari mai mult ca orișicând sunt de plans.

Mesagiul de deschidere al corpurilor legiuitoare române.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

În tot-deuna mă simt mulțumit când Mă găsesc în mijlocul reprezentanților națiunii. Mulțumirea mea este și mai vie și mai caldă, când Mă aflu în pragul celui de-al patru-decilea an al domniei Mele.

Privind drumul străbătut, încă odată țin să constat, că la munca pe care i-am închinat-o, poporul român, și în vremurile cele grele ca și în cele de fericire, Mi-a răspuns cu o credință și o iubire neclintită. Astfel în acești patru-deci de ani, și cu și, căs cu căs s-au strâns pentru vecie legăturile dintre dinastia Mea și națiunea română.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Statornicia și înțelepciunea politicii noastre ne-a atras și ne-a păstrat încrederea și prietnia tuturor puterilor.

În vremurile din urmă, din pricina gónei violente, care s'a pornit asupra Românilor din imperiul otoman, supuși credincioși ai M. S. Sultanului, cari nu au altă vină, decât de a fi obținut de la Suvăranul lor recunoscerea dreptului primordial de a-și păstra și desvolta individualitatea lor etnică, relațiunile noastre cu Grecia s'au înăspriț.

Tarl de dreptatea cauzei ce susținem nădăjduim, că guvernul elin va contribui la suprimarea acelei góne neumane și zadarnice, zadarnice fiind-că prin silă nu se pot desnaționaliza némurile cele mândre, — și ne va da astfel puțința de-a restabili relațiunile prietinesci de altă dată.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Soliditatea așezământului financiar al României a resistat și la gréua încercare a secetei din anul trecut. Budgetul exercițiului 1904—1905 s'a încheiat și el tot cu excedent. Budgetul în curs dă cele mai bune speranțe; ér budgetul de cheltuel al anului viitor, mulțumită celei din urmă conversiuni, vi-se va presenta aprópe cu aceeași cifră, deși va satisface nevoile mereu crescénde ale diferitelor noastre servicii și în întâiul rând al armatei.

Starea îmbucurătoare a finanțelor țării ne îngăduie să reformăm darea căilor de comunicație, făcénd-o mai potrivită cu mijlocele fie-căruia și reducénd cu o treime sarcina păturilor mai număróse și mai sêrace.

Desvoltarea economică a României este cea mai bună garanție a finanțelor statului. În acest scop, guvernul Meu vă va presenta o nouă legiuire, care să facă posibilă punerea în valóre a bogățiilor, cari zac în terenurile petrolifere ale statului, ér pentru a înlătura neajunsurile cari s'au constatat, vi-se vor cere creditele necesare ca să se pună căile ferate în măsură de a satisface nevoile agriculturii și ale industriei.

Tot în scopul îmbunătățirii economice, guvernul Meu vă va înfățișa proiectele relative la crearea unui fond pentru lucrările menite să sporéscă suprafața cultivabilă a țării, prin secarea zonei inundabile a Dunărei, la înființarea unui credit agricol și a unui munte de pietate și la brevetele de invenție.

Fixarea sistemului nostru vamal a fost dusă mai departe prin încheierea cu Marea Britanie a unei convențiuni de comerț, care va fi supusă aprobării domniilor vóstre.

Desvoltarea industriei noastre ne impune nouă legiuri asupra muncii.

În această sesiune vi-se va aduce o lege relativă la protecția muncii femeilor și a copiilor întrebuințați în așezămintele industriale și o alta în privința răspunderii întreprindătorilor în cas de accidente.

Buna stare a populațiunii noastre rurale trebuie să fie grija noastră de căpe-

tenie. De aceea pe lângă proiectele anunțate de Mine în mesagiul primei sesiuni și cari nu au fost încă transformate în legi, guvernul meu va supune deliberărilor d-vóstre refinoarea domeniului statului și crearea unui fond special pentru îmbunătățirea stărei sanitare a satelor noastre.

Unele din legile organice ale învățământului public au nevoie să fie modificate. De-ocamdată veți avé să vé ocupați cu învățământul normal și cu cel profesional.

Reforma codurilor noastre se va urma chiar în această sesiune cu acele părți din codul civil, care privesc mai ales populațiunea rurală.

Vi-se vor propune de asemenea modificări în legea de procedură electorală, în legea pensiunilor în care experiența ne-a dovedit, că putem fără pericol să reducem întru cât-va limita vârstei și în legea organică a corpului avocaților.

Ori-cât de mari ar fi progresele statului român ele nu ar avé temelie, decât vecinic nu ne-am preocupa de întărirea armatei. Sunt sigur că veți primi cu căldură cererea guvernului Meu de a i-se da mijlocele necesare pentru îmbunătățirea armamentului nostru.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Câmpul care se deschide activității și patriotismului Domniilor Vóstre este larg și frumos. Chipul în care ați conlucrat cu guvernul Meu în prima sesiune a acestei legislaturii, Mi dă siguranța că și această sesiune va fi dintre cele mai rodnice și mai demne de amintit.

Dumneșeu să binecuvénteze lucrările Domniilor Vóstre.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

Deschiderea parlamentului austriac.

În ziua de 28 Noemvrie, Marți, s'a deschis parlamentul austriac, cu care ocaziune înolstrul președinte baronul Gautsch a rostit un discurs mai lung.

Se svonise înainte, că social-democrații vor aranja o defilare în ziua deschiderii, trecénd pe dinaintea parlamentului în număr de mai multe mii și reclamând votul universal.

Partidul social-creștin a aranjat o asemenea defilare încă Dumineca trecută sub conducerea primarului Lueger. La adunarea social-creștină și la defilare a luat parte un număr enorm de popor, așa că chiar și foile jidovesci s'au vedut nevoite a recunósce, că numărul celor adunați a fost peste 50.000. De sigur însă au fost și mai mulți. Social-creștinii au cerut și ei votul universal, pentru care Lueger luptă deja de vr'o 25 de ani, dér au protestat tot-odată contra terorismului jidovesc.

Despre demonstrația de Marți a socialiştilor foile jidovesci spun, că a fost și mai mare de cât a social creștinilor. Adeverul este însă, că socialişti grupați în batalióne, după ce au trecut odată pe dinaintea parlamentului; de pe Schottenring s'au mai întors odată pe Karlsplatz și au defilat a doua óră, ca să se vadă mai mulți. Prin această apucătură șirétă au ajuns unele ziare să spună, că socialişti au concentrat 100.000 ómeni.

Dér să ne întórcem la deschiderea parlamentului și la discursul lui Gautsch.

Imediat după ce președintele a deschis ședința, a luat cuvéntul baronul Gautsch, rostind un discurs mai lung din care estragem următoarele:

Înainte de tóte Gautsch apeléză la cetățeni să nu tulbure ordinea, căci numai așa se va puté face reforma electorală. Guvernul va cere un provisoriu budgetar pe 6 luni. Apoi trece la expunerea raporturilor Austriei cu Ungaria.

Trebuie să menținem, dice Gautsch, comuniunea cu Ungaria, cu deosebire comuniunea armatei. Déca cineva crede, că s'ar fi făcut concesii, se înșală. De la 1876 încóce este așa, că fie-care limbă este considerată ca limbă de regiment, decât cel puțin 1/5 parte dintre soldați o vorbesc. Asta așa va rămânea și în viitor. Pentru a înlătura însă greutățile la instrucțiunea soldaților, ministrul de război cu ordinul său de la 1 Nov. 1904 a dispus, ca și limbile pe cari le cunosc soldații bine să fie luate la instrucție în considerare, așa că pe baza acestui ordin în Austria din 55 regimente la 12, ér în Ungaria din 49 regimente de infanterie la 9 va fi una limba de regiment. *Alle dispoziții nu se vor lua și tot așa rămâne ca și mai înainte limba militară de comandă și de serviciu.*

Comunitatea economică cu Ungaria, dice mai departe Gautsch, încă se va menține pentru terminul convențiilor comerciale, ér decât Ungaria va profita de acest timp spre a se întări și a-și pregăti independența economică, cine ne împiedecă pe noi să nu facem acelaș lucru?

Trecénd la reforma electorală, Gautsch dice, că dorința exprimată din diferite părți în privința votului universal a îndemnat guvernul a lua dispozițiuni pentru adunarea materialului necesar pentru o asemenea reformă. — Votul universal în Austria trebuie să se întemeieze pe relațiunile istorice, culturale și naționale ale popórelor, pentru-ca parlamentul să fie oglinda fidelă a țării.

SCIRILE DILEI.

— 30 Noemvrie n.

Consistorul diecesan din Caransebeș contra ordonanțelor de maghiarizare. Consistorul plenar al diecesei Caransebeșului în ședința sa din 7/20 Noemvrie a decis

Începú désă, vuiu copaci dimprejur și vuiu vėzduhul așa de tinguitor și de trist, că-ți stringea inima și-ți deschidea sufletul pustiului.

De când l'au bătut ómenii Grecului pe Radu, inima Irinii tot a primejdie cată. De multe-ori par'c'ar vré să plece să se tot ducă, dér să se ducă din Plopeni — și nu odată s'a ținut ea de capul lui, ca să se 'ntórcă éráși la Fundeni în satul lor, unde nu mai puteau fi așa străini.

În mândria sa de om, Radu însă simția c'ar fi de risul și de batjocura satului; mai bine era decí între streini. O viață ai, și decât e vorba ca numai viață să trăiesci, apoi poți să trăiesci ori-unde, că tot la grópă te duce.

Nu era însă Radu omul desnădăjduirii, avea chiar multă nădejde, că cu vremea va puté stringe ceva pentru casa lui și — chiar aici séu chiar în Fundeni — ar puté să fie odată și el om cu casă și cu masă.

Da, în Fundeni, și-atunci rușine de nimenea n'ar mai puté avea.

Gândul acesta însă i-se ivea numai ca o zare depărtată și 'ntot-deuna Radu

și-l alunga, ca să-l gândéscă atunci, când îi va veni vremea.

Boierul Ciortan, stăpânul séu, ce-i drept om réu nu era. Era réu numai traiul lui Radu, așa cum era. E greu să trăiesci tu departe de lume; și de multe-ori o bătea gândul pe Irina să se tragă și ea la coliba din pădure lângă tovaréșul ei dér — era copilul.

În vremea această copilul se deșteptă și începú să scóancéscă. Irina îl luă în brațe și s'aseză cu el lângă foc. Copilul acum tăcu. Cu tóte că-l ținea 'n brațe ea era așa de pierdută în gândurile ei, că nu-i duse nici o vorbă. De multe-ori rămânea cu urechea îndreptată spre drum, luptându-se să prindă din vuetul d'afară vre'un pas omenesc.

„Bietul Radu!.. Viață de pribegie și de necazuri! Iartă, Dómnice, dec' am greșit!... — și-o adéncă 'ntristare se puse pe fața ei.

Și ce-au greșit ei?... — Nimic.

„Ah! — duse ea apoi, luminată par'că de o rază de nădejde — Dumneșeu numai încercă? El îngrijesce de cei năpăstuiți!..“

Se urni apoi și ieși 'n ușă. Aruncă

ochii peste sat. Prin ceta și 'ntunerecul seri, lumini slabe se zăreau licărind prin marginea satului. E liniște 'n sat și numai câte-un hămăit din când în când mai rupe tăcerea. Irina strînse ceva surcele, întră în casă, aprinse focul și puse de mămăligă. Frânt de obosélă, cum trebuia să vie Radu, tare bine-i prindea o mâncare caldă, după ce o fi fost bătut de plóia rece tótă ziua. Asta o scia Irina.

„Da, trebuie să vie. Sunt trei zile... și Radu se gândesce la casa lui.“

Stă îngândurată lângă foc. Stă pentru-că n'are ce să facă. Multe ar fi de făcut, nu-i vorbă, dér cum e ea acu, nimica nu pôte face. Când te stăpănesc gândurile, ești prins ca 'n mreșă și simți că nu te mai poți despărți de ele, ba chiar cauți să nu le pierdi șirul și le alegi așa, ca să-ți vie ție bine, bine așa cum pot gândurile să ni-l dea.

Ce să facă? Ar puté ea să urnéscă sêrăcia din casă, dec' ar lucra și-acum? Apoi, de diminéță nu i-au stat mâinile, și de trei ani de zile de când e în Plopeni, a lucrat mereu și tot în lipsă și 'n necazuri își trăiesce zilele.

După-ce se sătură de joc prin casă, Pêtruț s'apropiă de mama sa, se lăsă în póla-i și 'ndreptându-și ochii lui curioși în ochii triști ai mamei, întrebă:

— Mamă, vine tata?

Când aștepti ceva cu nerăbdare, te omórá mai mult grija că așteptarea va fi zadarnică, și mai puțin hotărft îți pare gândul, că trebuie să se 'ntimple aceea-ce doresci. Ți-aduce însă mare plăcere și mare ușurare tovaréșia cui-va, care ca și tine așteptă.

Când dér Pêtruț a dis vorbele acestea, i-a părut Irinii, ca-și-când ar fi dis: „Trebuie să vie, mamă!“

Și ea simția acum mai mult ca ori-când, că Radu trebuie să vie.

— Vine, dragul mami, vine! — îi răspunse ea desghetată. Uite, facem mâncare, să mănânce și tata!

Copilul nu mai duse nimic. Cu ochii îndreptați în jărătecul roșu din vatră, părea că gândesce și el ceva, și 'n gând părea, că repetă aceleași cuvinte: „...ca să mănăce și tata!“

Stând pe scaunul lângă vatră, Irina cădú ér pe gânduri. O liniște ca de mor-

să facă o remonstrațiune contra ultimelor ordonanțe de maghiarizare ale ministrului Lukacs.

»Călimdarul Plugarului«. Vestim cetitorilor noștri și publicului doritor de a avea un bun călimdar pe anul 1906, că „Călimdarul Plugarului“ anume întocmit pentru trebuințele poporului nostru de la țară, va eși de sub tipar zilele aceste și cu începutul săptămânei viitoare se va pune în vânzare. Călimdarul nostru pe anul 1906 cuprinde de rîndul acesta un bogat material din sfera economiei, poezie și prosă, foarte instructive povești și diferite alte articole distractive. Cel-ce dorește a avea în casa și pe masa lor acest călimdar favorabil apreciat și bine primit și până acum în toate cercurile publicului nostru român, să grăbescă a și-l procura din vreme la librăria și tipografia A. Mureșianu, Brașov. Prețul călimdarului 40 bani, plus porto postal.

Parastas. Duminecă, în 3 Decembrie st. n. a. c. la orele a. m., »Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sod. rom. meseriași din Brașov« va face în biserica română din Brașov-Cetate obicinuitul parastas anual pentru odihna fericitului ei binefăcător *Mihail Stroescu*, precum și pentru pomenirea tuturor membrilor ei răposați. — În aceeași zi p. m. la 2 ore va împărți în localul său din strada Orfanilor Nr. 4, haine și încălțăminte între ucenicii săraci, dăr cu purtări bune și harnice, pe cari îi patronază.

Asasinat împreună cu jaf în Seliște. În numărul de ieri am adus știrea, că luni seara văduva Paraschiva Marian din Seliște a fost găsită asasinată în patul ei, er lângă pat zăcea grav rănită o servitoare. Comisiunea de investigație, care a plecat din Sibiu a doua zi la fața locului, a constatat următoarele amănunte asupra acestor crime îngrozitoare. Servitoarea Paraschiva Frățilă, deși greu rănită, a dat la protocol, că luni seara pe la orele 5 a fost trimisă de către stăpânul ei la văduva Marian, ca s'o cheme la dînsii. Găsind ușa casei închisă, a bătut. În curînd se deschide ușa și în ea apare un om, care îi dădă o lovitură peste cap, er cu cealaltă mână îi viră un cuțit în spate. Omul dispără apoi, fără ca servitoarea să-l fi putut cunoște. Ea mai avu atîta putere să intre în odaia văduvei și să aprindă lampa. Observând la lumina lămpii prima sevîrșită asupra văduvei Marian, își percu puterile și cădă cu un strigăt de durere la pămînt. În situația această victimele au fost găsite de către vecini. Gendarmii au arestat pe un flăcău român, ale cărui haine erau pătate cu sînge și la care se găsise un cuțit sîngeros. Cercetarea se urmează.

Anuarul băncilor române pe anul 1906. La tipografia archidieceșană din Sibiu a apărut zilele aceste anuarul VII al băncilor române. Editura delegațiunei exmise de conferența directorilor de bancă din 25—26 Iunie 1898. Acest anuar pe lângă partea calendaristică pe 1906, conține șematismul tuturor societăților financiare române din Ungaria cu toate datele despre fondarea, operațiunile și personalul lor. Anuarul raporteză în total despre 103 bănci. Se pôte procura cu prețul de 3 coroaie de la administrația »Revistei Economice« în Sibiu.

Cununie. D-l Ioan Roman, absolvent în teologie, fiul părintelui I. Roman paroch gr. or. din Vima-mică, își va celebra cununia la 3 Decembrie n. în Șomcuta-mare, cu d-șora Roza Pop, fiica dîmnei vîd. Amalia Pop născ. Paul, proprietară în Șomcuta-mare.

Din Juriul-de-Cîmpie ni-se scrie: Cu anul scolastic 1904/5 ne-a lăsat tînerul și întru toate zelosul învățător Ioan Neamțu. Fôrte regretăm și eram în nedumerire pentru viitor. Superioritatea competentă prin completarea stațiunei cu noul învățător Valer Ioan, care pare a întrece pe antecesorul său, acest regret și nedumerire le-a prefăcut deplin în mîngăiere. În 26 Noembrie a. c. învățătorul Ioan a ținut cu tinerimea locală țerană o serată declamatorie împreună cu cântări. Producțiunea a reușit peste așteptare. Venitul curat se folosește pentru completarea îngrăditurii teritoriului școlii începute în primăvara anului 1905 prin fostul învățător Ioan Neamțu.

Noi advocați. D-nii Dr. Alexandru Pop și Dr. Ioan Suciu, amîndoi originari din Sălăgiu, după cum ni-se scrie au depus în Budapesta cenzura de advocat.

Noul rege al Norvegiei și-a făcut intrarea sa în capitala Norvegiei, Christiania, în mijlocul însuflețirii generale a poporului norvegian. Lună Regele Hakon VII a depus jurămîntul pe constituția țării și încurînd va urma și încoronarea sa. Îndată după depunerea jurămîntului regele Hakon a notificat telegrafic luarea în stăpînire a puterii regale norvegiene tuturor Suveranilor din Europa. În telegrama trimisă regelui Carol, regele Hakon își exprimă increderea, că Regele României va avu bunăvoința de a sprijini silințele sale de a promova tot mai mult legăturile amicale, ce există între România și Norvegia. Regele Carol a răspuns îndată, felicitînd călduros pe regele Hakon la suirea sa pe tronul Norvegiei și asigurîndu-l de tot sprijinul său.

Efectele revoluției rusești în Turcia. După o scire recentă din Constantinopol se observă de 5 zile încoco o mișcare amenințătoare între ofiterii și soldații marinei turcesce. Vreo 500—600 marinari au aranjat Sâmbătă o manifestațiune de protestare înaintea palatului Yıldiz. Sultanul a dat demonstranților, spre a-i liniști, bani (?) Ei însă nu s'au mulțumit și au amenințat cu manifestațiuni și mai serioase. Această mișcare s'a observat în parte și între soldații de pe uscat. Un batalion din trupele de artilerie și geniu s'au postat Duminecă noaptea înaintea porților palatului Yıldiz și au demonstrat făcînd mare gălăgie. Guvernul turcesc își dă silința a prezenta aceste demonstrațiuni militare ca fiind isvorite din lipsa de bani. Adevărul este însă, că mișcarea această a fost pricinuită de revoluțiunea rusească.

Boicotarea jidovilor. Una din țările cele mai frumoase ale Austriei este Tirolul. Mîi și mîi de omenîi alergă vara să locuiescă cât-va timp prin munții și văile frumoasei țărișore. Firesce, că între oșpeții de vară sunt tot-déuna și numeroși jidovi, căci acesta este nîmul care călătorește mai mult și are punga cea mai plină. Pe unde umblă însă acești jupăni, firesc că nu se pot desbrăca de însușirile lor egoiste și batjocuritoare. Poporul tirolez are două

mări tradiții: credința în Dumnezeu seu religiositatea, și credința pentru împăratul. S'a întimplat însă adesea, că tocmă în aceste însușiri au fost vătămăți și batjocuriți țirolezii de către oșpeții jidovi. Dilele acestea a apărut o cărticică de reclamă a societății din Kitzbichel (Tirol) pentru circulația streinilor, în care se dau toate deslușirile, ce-i trebuiesc unui oșpe, pentru-ca să știe unde și în ce condițiuni ar putu să se dăde câte-va săptămîni, să facă o cură de lăpt, de apă seu aer etc. Societatea răspunde bucuros la toate întrebările, ce i-se adresază, pe coperta cărticiciei însă stă scris expres, că la întrebările jidovilor, nu se dă nici un răspuns. — Foile jidovesii strigă acum pe toate cîrdele: uite ce proști și netoleranți sunt Tirolezii, că batjocoresc așa pe nîmul cel ales, dăr cei ce cunosc împrejurările vor ști, că Tirolezii nu sunt nici proști, nici intoleranți, ci numai se apără — știu ei de ce.

Concertul Elena Honigberger. Apreciați cantăreță de operă și concert d-șora Elena Honigberger va da Vineri seara în 1 Dec. n. un concert în Reduta orașului cu binevoitorul concurs al d-lui profesor Rud. Lassel (pian) și a d-lui adv. Dr. Eug. Lemenyi (cello). Programul concertului e următorul: 1) Beethoven: Concert-arie. Ah perfido; 2) Schumann: »Nussbaum« și »Allnächlich im Traume seh ich dich; 3) Brahms: »An ein Veilchen«, »Liebestreu«, »Sonnteg«, 4) Mozart: Trio; 5) Cornelius Brantlieder; 6) Strauss: »Morgen«, »Wiegenlied«, »Caecilie și 7) Nicolai: arie din opera »Die lustigen Weiber von Windsor« Inceputul concertului la orele 8 seara.

Rectificare. În corespondența din Bucuresci publicată în numărul nostru de ieri (253) s'a strecurat un pasagiu, care din greșală n'a fost eliminat la paginație. Anume pasagiul din urmă în care se amintesc despre reintorcerea regelui Carol dela camera la palat, cătă vreme e știut, că regele n'a asistat la deschiderea camerelor.

3 odăi frumoase în etaj, potrivite și pentru cancelarie, sunt de închiriat în Strada Porții Nr. 10, unde se dau informațiuni mai deapropo.

Dame invidioase țin secret, că laptele de castraveți al lui Balasa este cel mai bun și sigur cosmetic, care nu este vătămător nici celui mai sensibil teinț. Pentru calitățile sale eminate a fost premiat la expozițiunile din Paris și Viena cu medalia de aur. Cosmeticul acesta este un articol de toaletă indispensabil înainte de a merge la baluri, teatru și promenadă, și în deosebi pentru conservarea teintului contra sîrelui și vîntului. Se află în farmacie cu sticla 2 cor. Trimite cu posta C. Balasa farmacist, Budapest Erzsebetfalva.

Fôrte mulți bolnavi de șoldină și reumatism au exprimat recunoștința lor farmacistului Bela Zoltan pentru efectul excelent, ce au obținut folosind alifia lui Zoltan. Alifia această a vindecat suferințe de șoldină și reumatism de ani îndelungați, fără a găsi leuire. Se ia la cunoștință ca ori și cine să folosescă numai alifia lui Zoltan, decă în familie suferă cineva de șoldină seu reumatism. Sticla 2 corone în farmacia lui Zoltan, Budapest Szabadsăgtér.

Adunări de învățători.

Adunarea reuniunii învățătorilor români u niț din archidieceșă.

La 7. 8 și 9 Noembrie n. s'a ținut în Blășiul adunarea generală a reuniunii învățătorilor români din archidieceșă gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Adunarea a fost precedată de un serviciu divin în catedrala din Blășiul, er la 10 și jumătate s'a deschis prima ședință, la care a asistat și I. P. S. Sa metropolitul Mihalyi. Adunarea a fost deschisă de președintele reuniunii, d-l director preparandial George Muntean în care a arătat frumoșă misiune a învățătorului.

S'au cetit apoi rapôrtele generale și s'au emis trei comisiuni pentru cenzurarea rapôrtelei. Deschișdu-se plicurile cu operatele pentru premiare se constată, că premiul de 50 cor. pus la concurs de I. P. S. Sa metropolitul l'a obținut d-l Octavian Pop inv. dir. în Vad, er premiul de 50 cor. pus de d-l Alexiu Pocol proprietar de mină în Baia-mare, l'a câștigat d-l Andrei Stroia inv. în Făgăraș, care din 7 copii ce-i are, 5 frecuentază școlă. S'au dat și alte premii puse de reuniune.

După acesta I. P. Sa metropolitul a adresat învățătorilor o vorbire plină de învățătură și povești părintesci.

Ședința a doua s'a ținut la 9 Noembrie. După o discuție viuă asupra sorții organului reuniunii »Fôia școlastică«, s'a decis ca fôia să apară și pe viitor, er restanțierii la abonament să fie improcesuati.

Adunarea reuniunii învățătorilor uniți din diecesă Lugoșului.

La 22 Octomvrie n. s'a deschis în Lugoșul adunarea generală a reuniunii învățătorilor români uniți din diecesă Lugoșului.

După serviciul divin s'a deschis ședința, la care a luat parte și P. S. Sa episcopul Dr. V. Hosszu, însoțit de canonicii Densușianu, Nic. Nestor și protopopul G. Popovici. La salutul ce i-s'a adresat episcopului, P. S. Sa a răspuns printr'o cuvîntare mai lungă.

După cuvîntul de deschidere s'a trecut la ordinea zilei.

Adunarea s'a continuat la 23 Octomvrie.

Convocare.

Onorații membri ai societății »Progresul« din Făgăraș, prin această sunt convocați la »adunarea generală extra-ordinară«, care se va ține Duminecă, 10 Decembrie a. c. n. la 3 ore după amîi în localul școlii confesionale gr. or. din loc.

Obiectele de pertractat vor fi: 1. Demisiunea președintelui. 2. Curenții.

Din ședința comitetului societății »Progresul« ținută la 36 Noembrie 1905 n.

Nicolau Aron, Costi Toma, președinte ad hoc. secretar.

mînt stăpînea împrejur. Câte-va picuri dăr se mai aușiau scurgîndu-se după cooperiș în liniștea nopții, seu câte-o undă de vînt rătăcit, care mai deștepta frunzele ude, scuturându-le de apă. Atunci plopul de lângă ferăstră își freca crăcile de strașină.

De-odată un uruit îndepărtat și ușor de căruță risipi gândurile Irinei. Sări ca speriată, apropiindu-se de ferăstră. O căruță coboria la vale și nu era departe. Inima ei tresări de o bucurie, care o făcea și mai nerăbdătoare, mai cu sîmă că se temea să fie înșelată în așteptarea ei.

Glasuri de omenîi se deslușiau acum. Căruța ajunsese în fața casei și se opri.

»Pecate!« »Pecatele noastre!« »Ne bate Dumnezeu!« — abia s'aușiră mai multe glasuri.

Irina fusă, care s'a repeșit cu grabă la ușa, n'a aușit nimic. Se bucura mult acum, și când a vădu căruța oprindu-se la pîrtă, nu se mai îndoia, că Radu n'a venit.

Se auș pîrtă și-o umbră de femeie se repeșit spre ușa casei, scoțînd un țipet asurșitor și desnădăjduit. Irina nu mai scia nimic. Scia numai, că nu e bine. Isbucni dăr și ea într'un țipet nebun și speriat. După-ce-și aruncă ochii în spre drum, unde fiind întunec nu se putea deosebi nimic, — se repeșit la streina, care țipa ca scosă din fire. Era cumătra Maria, vecina Irinei.

— Vai, Dîmne cum ai bătut-o!

Cuprinse pe Irina pe după gât, sbierînd căt o lua gura.

— Ți l-au omorit, Irino! Vai! — striga

acum mai desnădăjduit, ca și cum i-ar fi pătruns în inimă și durerea ei.

Irina se repeșit nebună spre pîrtă, și zăpăcită cum era, nimeri în loc de pîrtă stălpul de lângă gard. În nebunia ei desnădăjduită i-se pără că 'n clipa această cine-va o opresce de a-se apropia. Șovăi, împleticindu-se și ținîndu-se cu mîinile de gard.

Remase așa cătă-va vreme, adunîndu-și par'că mințile și luptîndu-se să nu cadă.

Căți-va omenîi intrară, pe brațe cu trupul inlemit și ud al lui Radu.

— »Vai, Dîmne, vai!« — țipă ea revenindu-și par'că 'n minți și adunîndu-și puterile, se repeșit la ușa după omenîi, cari purtau pe mort.

— Vai!!

Dăr în acest strigăt nu mai era durerea; era desnădejdea, era smintela, era gura omului, care a trecut peste durere și tinde se ajungă cu strigătul la cer la Dumnezeu.

Când sufletul țî-se cutremură de durere, se întimplă atunci, că seu țî pierdi mintea într'o clipă, seu începe valul lacrimilor și plîngi mereu și plînsul cu lacrimi în tot-déuna ușurează. Ochii Irinei începură să verse șirôie de lacrimi. Trîntindu-se lângă mortul, care acum zăcea lângă vatră, plînsese... plînsese mult.

Cu fața ngropată în pieptul lui își frămînta mintea în frigurile desnădejei nebune.

Pe Pîtruț, care începuse să țipe speriat, l'a luat unul dintre omenîi în brațe și l'a scos afară.

Cel mai excelent profesor și medic îl recomandă ca remediu cu efect

Sirolin

contra morburilor de plămîni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescentilor după influență. — Sirolinul promovă apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegmă și face se înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului seu plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacie se capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăduță cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvițera.)

Concurs.

Pentru *Chromatica* (boiangeria, vâpsitoria) poporului român.

Dorind a complecta datele, ce am săpătat acum câțiva ani, prin un concurs făcut în țară, cu alte date culese în celelalte părți locuite de Români, institui personal un concurs cu următoarele premii:

Premiul I. Lei 150
" II. " 100
" III. " 50

Preoții, învățătorii, mazălii, răzeșii și moșnenii și nemeșii cu știință de carte, precum și orî-ce Român, care se ocupă cu astfel de meserie, sau care avînd priceperea cuvenită doresce a ne ajuta în această privință locuind în Austro-Ungaria, Basarabia, Bulgaria, Serbia, Turcia și Grecia, sau în orî-ce altă parte locuită de Români, sunt rugați a aduna datele necesare relative la modul, după care sătencele din localitate vâpsesc lucrurile de bumbac, cânepă, in, mătăsurile, lemnul paielor și nulele.

De asemenea, modul cum vâpsesc oușle, brățele și florile caselor; procedeele ce întrebunțază pentru a vâpsi alaturările, vinul, rachiurile, precum și cum își pregătesc sulimanurile pentru față, instrumentele, cu care se servesc pentru această și orî-ce alte însemnări ce vor crede de cuviință.

Descrierea va fi limpede făcută, indicînd în tot-déuna numirile populare ale substanțelor de care se slujesc, fie ele de natură minerală, vegetală sau animală. Se vor desena figurile instrumentelor întrebunțate, arătându-se numirile lor și ale părților lor.

Se va indica de asemenea cu luare aminte numirea românească a colorii (feții) și modul exact de preparațiune, precum și numirea românească a țesăturii sau obiectului confecționat.

Pe lângă descrierea de mai sus, făcută în mod cît-cît concurenții vor fi buni a trimite prin poștă (transportul privindu-ne pe noi) fire de lână, mătase, etc., diferit vâpsite, bucățele de țesături sau alte obiecte zugrăvite, ouș încondeiate, etc., precum și rădăcinile, florile, lugușii (tulpilele), frunzele sau cojile și alte substanțe de natură minerală, sau animală și unele instrumente, ce întrebunțază și care trebuiesc toate însemnate pe numele lor popular.

Data concursului se începe din ziua publicării acesteia și lucrările cu materialul adunat vor pute fi trimise cel mai târziu până la 1 Septembrie st. v. 1906, pe adresa următoare:

Domnului Dr. C. I. Istrati
București.

O lună după acestea, adică timpul necesar, ca comisiunea ce voi constitui, să se pótă pronunța, voi face cunoscut în mod public rezultatul concursului și voi trimite premiile celor în drept, și lucrările premiate vor fi publicate, ca și în rîndul trecut, în „Buletinul Societății Române de științe din București“.

Tóte diarele și revistele, din tóte țările locuite de Români, sunt rugate a publica acest anunț.

București, 1905 Octombrie 6.

Dr. C. I. Istrati.

VIII.

Lume multă — ca 'n di de Paști ieșia de la biserică din Fundeni. Veseli, cum trebuie să fie orî-cine în ziua învierii, roia mereu din bisericuța, în care tot satul încăpuse.

Ulițele și potecile, ce se risipiau pe còste și pe văi, se umplură.

La o cotitură a drumului, unde o potecă se desface, tîind-o prin nisce grădini de-a dreptul în drum, doi moșnegi se opriră.

— Frumóse vite ai, vecine! Cu ce le-ai scos așa frumóse din iernă, că nutreț n'a prea fost anul trecut?

— Am mai avut nutreț rămas din anul celălalt.

— Da slugulița asta de unde o ai? — întrebă erășii cel dintăi moșneg.

— Ásta e băiatul rămas orfan de la Radu, nepotul meu, decă-l mai ții minte.

Bătrânul căscă ochii dînd din cap.

— L'au omorît nisce ómenii — adause Păun Militaru — la Plopeni în pădure, sunt acum vre-o șapte ani. Acum, de câte-va luni s'a stins tot acolo, la curtea bo-

Adunarea generală extraordinară a »Economiului« din Clușiu s'a ținut în 28 i. c. și a durat de la 10 óre a. m. cu puțină întrerupere până la 2 óre după miezul nopții. Desbaterile au fost fórte agitate. Comisiunea aléasă, în frunte cu prepozitul I. M. Moldovan, ca să cerceteze punctele acuzării aduse contra direcțiunei actuale de către partidul lui Podóbă, a constatat deplina corectitate (a găsit bună rînduială) a direcțiunei. Direcțiunea depunîndu-și mandatul, se face nouă alegere. Au fost aleși următorii: Artemiu Sarkadi, canonic (Oradea), Dr. E. Dăianu, protopop (Clușiu), Stefan Havasi, proprietar (Clușiu), Leon-tin Pop, jude în pensie (Clușiu), V. Al-mășianu, avocat (Clușiu), Dr. Isid. Marcu, canonic (Blașiu), Iuniu Brut Hodoș, direc-tor de bancă (Blașiu) și Dr. Alexandru Vajda (Olpret). Director executiv a rămas Dr. Amos Fráncu. La adunare acțiunii au luat parte în număr mare.

Declarațiune.

De óre-ce în nrul 45 de la 10/23 Nov. al diarului săptămânal român de-aci, ce apare în tipografia Ciurcu & Comp. și care pentru un „neînsemnat abonament“ împroșcă în fie-care Joi séra o țără și o lume, — s'a afirmat că subscrisul aș fi umblat pe Tocile „punînd la cale pe ómeni să făurască la declarații anonime“, mă vîd nevoit a declara că acesta este o curată scornitură. Nicî-odată n'am umblat pe Tocile ca să pun la cale declarații, fie anonime, fie iscălite.

V. Branisce,
colab. la „Gaz. Trans.“

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 30 Noembrie. Percepțiile de dare din cele 12 comitate, cărora li s'a retras dotațiunea de stat, au fost îndrumate a nu plăti nici o dotațiune, nici chiar din acele pentru cari mai înainte se dăduse mandatul. — Procurorul a pornit cercetare penală contra protonotarului Fazekas pentru abus cu puterea oficială. — Socialiștii vor aranja la 11 Decembrie o mare demonstrație pentru votul universal și vor provoca tóte partidele să primescă proiectul guvernului ce-l va prezenta în 19 Decembrie.

Berlin, 29 Noembrie. „Magdeburger Zeitung“ primesce din Petersburg scirea, că cu tótă opoziția camarillei reacționare, lui Witte i-a succes a determina pe Țar să acordeze Israelitilor residenți în imperiu emancipațiune completă. Țarul a iscălit un ucuz prin care abrogă tóte legile restrictive față de israeliți.

București, 29 Noembrie. În urma reprezentațiunilor l-gațiunei române din Constantinopol, Pórta a numit o comisiune sub președința lui Hassanbey, care să ancheteze în Bitolia atrocitățile săvîrșite de Greci contra Românilor macedoneni.

Petersburg, 29 Noembrie. Țarul a primit o telegramă, în care este avisat, că Sebastopolul se află în

mănilor armatei. Guvernorul fortăreței a fost destituit. Generalul Metrușef a fost numit șef comandant al trupelor de pe uscat și mare. El a fost autorizat să suprimere revolta cu orî ce preț.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Archidieceasă. XLIII.

De lângă Mureș, Nov. 1905.

În adunarea generală din anul trecut la propunerea colegului Teodor Pă-năzau, înaintată în numele comisiunei es-mise pentru censurarea rațiunilor de pe anul 1903—4, s'a decis, ca pentru încasarea taxelor restante și curente, să se tipă-rască blanchete spre a-se trimite preșiden-ților despărțămintelor și tot-de-odată birou-lui central, ca despărțămintele și neglijente să se arete Prea Veneratului Consistor ar-chiepiscopesc spre a-le constrînge la îm-plinirea datorințelor lor.

Conspectul acesta alfabetic al totu-ror membrilor reuniunii conține următoarea rubrică: Numele de botz și de familie al membrului, — fie acela onorar, fundator, ordinar sau ajutător, — locuința și posta ultimă, anul, luna și ziua înscrierii; ér la cei onorari — alegerea lor de membru; în anul școl. expirat a sosit ca taxe de membru: cor. pe anul; la finea anului școl. expirat restéză în taxe membru; cor. pe anul? Observări. În rubrica acesta se însemnăză depărtarea membrului dela despărțămîntul concernent; decedarea lui ș. a. precum și aceea, că abonéză „Fóia Școlastică“ organul reuniunii, sau nu? Conspectul acesta are să se astérnă bi-roului central în fie-care an cel mult până la 15 Sept. st. n.

Forul suprem al nostru bisericesc și școlastic a înmănat, la reprezentarea birou-lui central din 27 Dec. 1904 Nr. 7575/904, către oficiile protopopesce, ca inspectorate școlastice confesionale districtuale, urmă-torul circular:

„Biroul central al reuniunii învăță-torilor de la școlele populare elementare gr. cat. din archidieceasa Albei-Iulie, prin raportul său din 14 Dec. 1904 Nr. 30 a adus la cunoștința consistorului archidie-cesan, că unii dintre învățători nu satis-fac obligamentelor cuprinse în § 10, 13 și 24 din statutele reuniunii, anume: că nu și-au dat plata de 40 morabani în suma anuală de 4 cor., nu frecventéză regulat adunările generale ale despărțămintelor și cumcă și ce se încaséză, nu se adminis-tréză regulat comitetului central al reu-niunii. Lăsăm deci tuturor Prea Onorațiilor protopopi, v. protopopi și administratorilor districtuali, ca pe viitor la arătarea birou-lui central, să introducă cercetare disci-plinară în contra tuturor acelor învățători de la școlele populare elementare gr. cat. de pe teritoriul archidiecesei, cari nu satis-fac obligamentelor cuprinse în §§-ii amintiți.

Indiferentismul față de obligamentele din statutele „Reuniunii“, îl socotim de indiferentism față de școlă și scopul ei“.

Éta cuprinsul circulariului consisto-rial, care înalță scopurile binefăcătore ale reuniunii, — care enunță, cumcă indife-rentismul față de obligamentele învățăto-rilor din statutele Reuniunii se privesc ca identice cu... indiferentismul față de școlă și scopul ei! Sentința acesta pronunțată de forul nostru suprem, să ne conducă și să ne însuflețescă în afacerile noastre, atât pe membrii din provincie, cât și pe cei din centru, de la biroul central, și atunci viitoriul reuniunii este salvat și asigurat.

Mureșianul.

ECONOMIA.

Iernatul vitelor.

(Fine.)

De mare însemnătate la nutri-rea vitelor este amestecarea nutre-țului. Prin acesta înțelegem ames-tecarea fînului mai rău, sau a paielor cu un fîn mai bun sau cu otavă. Amestecarea se face după împrejurări în părți egale, sau neegale. Decă cutare nutreț este prea mare, precum sunt paietele, atunci se taie, și numai după aceea se amestecă.

Intre nutrețurile de paie întie-tate se cuvîne paielor de ovés, de mălaiu și de orz. Cele de grâu și sēcără încă se pot întrebunța, dér numai ca amestecătură cu fîn sau otavă. Intre nutrețurile de plévă de asemenea se cuvîne întăietate plev-

lor de ovés, cari în stare prospétă sunt fórte nutritore. Cele de grâu fiind mai aspre, se întrebunțază mai mult opărite și amestecate cu napi sau urluélă.

În economiile mai mari s'a sta-torit deja o anumită tabelă, așa nu-mita tabelă a lui Volf, pentru ames-tecarea nutrețurilor. Acésta tabelă mésză după chilogram pentru fie-care vită cât nutreț se i-se dea din fîn, paie, plévă, grăunțe, urluélă, napi ș. a. Pentru economiile mai mici însă, nu se pótă întrebunța o asemenea tabelă, de óre-ce în ace-lea nu se află atâtea feluri de nu-trețuri. Totuși s'a stabilit și pentru acestea unele reguli obștesci de ur-mătorul cuprins:

Pentru-ca o vită se pótă trăi și se nu móră de fόμε, trebuie să i-se dea nutreț în greutate de a 60-a parte din greutatea ei trupescă; pen-tru-ca să și pótă fînă carnea, trebuie să i-se dea a 50-a parte; pentru-ca să pótă fi folosită cu succes la lu-cru a 40-a parte; pentru-ca se pótă cresce a 30-a parte, ér pentru cele cu vițel în fòle tot a 30-a parte.

Acelea, cari se pótă trăi, se nu-mesc vitele sterpe; acelea, cari să și pótă păstra carnea și cu acésta și puterea, se numesc vitele de lucru; acelea, cari se pótă cresce se nu-mesc vitele mai tinere, ér cele cu vițel în fòle de-asemenea trebuie mai bine nutrite, ca să pótă cresce și ele. Pentru acestea din urmă eco-nomul trebuie să fie cu grije și în privința alesului de nutreț și numai ca acesta să nu fie înoroiit, înăcrit, stricat, muced sau amestecat cu cui-burî de șóreci, căci în asemenea ca-surî ușor pot să lepede vițelul. De-asemenea pot se lepede și atunci, când rîvnesc la alte vite, cari mîncă lângă ele, când beau apă prea rece și când se prea alérgă și sar peste garduri sau palanuri mai înalte.

Îndeobște vitele trebuie nutrite de câte trei ori pe di: dimineța, la amieză și séra. Cu privilegiul nu-trirei tot-déuna trebuie dat mai întâi nutrețul cel mai mare și mai puțin nutritor și numai după ce l'au mîncat pe acesta, li-se dá de cel mai bun. După fie-care nutrire, ieslea tre-bue curățită și numai după aceea să se pună în ea alt nutreț prospét.

Afară de nutreț la iernatul vi-telor în grajd mai e de lipsă și sa-rea, prin care nutrețul li-se face mai gustos și mai ușor de mistuit. Sarea se dá vitelor de regulă amestecată cu țărițe sau urluială. Aceea li-se mai pótă da și în sdroburî mai mari. În timpul din urmă s'a introdus și pentru vite o sare anumită, așa nu-mita sare roșie, care este mai efină ca cea de casă și care se pótă cum-péra din anumite traficî mai mari în pachete de câte 5 kgr. Pe unde se află fântâni de apă sărată, pe acolo li-se pótă da și astfel de apă, sau se pótă stropi nutrețul mai mare cu apă sărată. Pentru vitele mai mari se socotesc pe an o cantitate de sare de la 6—8 kgr.

Adăpatul vitelor pe timpul ier-natului în grajd, încă e o cerință fórte însemnată. Adăpatul trebuie să se facă în decursul mîncării, de óre-ce după-ce vitele încep a rumega, nu mai prea beau așa buciros. Înainte de adăpat tot-déuna trebuie nutrite cu un nutreț mai bun.

Apa, cu care se adapă vitele, trebuie să fie limpede și nu prea rece, căci decă e prea rece, ușor pot se capeta anumite friguri sau rēceli de stomac. Astfel de rēceli pot se rēcescă pe timpul de iernă și atunci, când vitele se țin până când, se scóte gunoiul de sub ele, cu ferestrele și ușile deschise, adică în curențul rece de aer.

Peste tot la nutrirea vitelor în grajd trebuie să se țină rënd și regulă, nu numai în ceea-ce privește nutrețul, adăpatul și săratul, ci și în ceea-ce se ține de așternut, țesălat curățit ș. c. l.

Cine vrea deci, ca să-și ierneze bine vitele, acela trebuie să țină cont de aceste cerințe; trebuie să țină cont cu atâta mai vârtos, cu cât în ziua de astăzi lumea s'a datat a judeca hărnicia și starea unui econom, nu numai după casele și celelalte superedificate frumoșe, ci și după starea aceea, în care el își scote vitele din iernă.

Ioan Georgescu.

O vânătoare de balene.

Englezii, Olandezii, Norvegienii și Americanii au dus multă vreme un război înverșunat cu balenele, până ce-au ajuns aproape să le stîrpească. Cu deosebire balenele de Grönlanda, a căror vânătoare nu era tocmai grea, d'ér aducătoare de mari câștiguri. De la 1835 până la 1872 au fost ocupate cu prinderea acestor balene cam vre-o 20.000 de corăbii, cari au câștigat peste un miliard și jumătate de cor., din untura de pește și din osul de balenă. Într'acest timp au fost ucise 5720 de balene. Vânătoarea lor ajunsese la culme în 1854., d'ér apoi oădă din an în an prin împușinarea balenelor.

Cellealte n'émurî de balene — așa numite de Finlanda și balenele uriașe — n'au avut căutare până atunci și pentru-că dau puțină untură și puțin os de pește, d'ér și pentru-că vânătoarea lor e primejdioasă, fiind-că sunt animale foarte tari și iuți. De aceea pescarii se mulțumeau numai cu balenele mörte aruncate pe uscat de valuri.

D'ér după ce s'au împușinat balenele de Grönlanda, pescarii au început să caute mijloce de-a prinde balenele uriașe, cari se apropie de altfel de ooste, urmărind stolurile de sardele. D'ér la prinderea acestora nu mai mergea cu aparatele primitive, trebuiau inventate mijloce mai rafinate.

Cel ce-au încercat întâiu să prindă balene, a fost americanul Lilliendahl, care după câțiva ani a înocetat plățile cu un deficit de 4 milioane de franci. După d'ensul a făcut mari încercări căpitanul danes Hammer, d'ér nici el n'a isprăvit nimic. Abia un norvegian Svend Foyn reuși, după experimentări de vre-o 30 de ani, să construiască unelte trainice de prins balene. Pe scurt, éta care e meștesugul. O suliță de oțel, 1½ metru, e asvirlită dintr'un tun în corpul balenei. Sulița (harpuna) are urechi ca ale săgeții, séu ca ale undiței, mișcătoare. Aceste stau întinse pe lângă harpuna — adecă închise — când harpuna e asvirlită din tun. În corpul balenei însă se deschid, é acotă deschidere a urechilor e împreunată cu exploziunea unei bombe în corpul balenei. Harpuna — de grosimea unui braț, are o bombă într'ênsa, care stă în legătură cu urechile harpunei. Când balena simte harpuna în corpul ei, se dă la fund, mișcarea asta face de se desprind urechile harpunei și bomba ia foc. Bine înțeles, harpuna are o mulțime de mecanisme, pe cari nu le pot eu descrie.

Harpuna nu e liberă, ci e legată de un cablu — o funie de cânepă tare, în-cât se pöte ține greutate de 20 de tone, și lungă de câte 2—3 kilometri. Cablul e învîrtit pe lângă un sul cu rötă, și cu un mecanism foarte delicat.

După ce ai împușcat balena, ea se lasă în jos cu o iuțime mare, mecanismul atunci trebuie să desfășore cablul după balenă, altfel balena ar trage corabia în fundul merii. Când iese balena din fund la suprafață, mecanismul atunci trebuie să înfășore pe sul cablul, căci altfel el s'ar înourea în adêncimea mării. Cablul trebuie lăsat lung ori scurtat după mișcările balenei, și anume cu tot aceeași iuțime. D'écă balena fuge în linie dréptă, tîrășce după ea corabia cu aceeași iuțime, d'écă

deci cablul n'ar fi lăsat la vreme, el trebuie să se rupă de întins ce e.

Despre puterea uriașă a unei balene îți poți face idee când te gîndesci, că ea, chiar după ce bomba a făcut explozie la o adêncime de 1½ metru în carnea ei, totuși este în stare să rupă cel mai gros cablu, cu tôte că biata corabie urmază mișcările balenei ca o frunză pe apă. Impușcarea cere o repeđiciune și o exactitate de necređut. Chiar cel mai bun dintre cei ce știu să țină harpuna, pot greși, mai ales când e marea în flux séu când balena e de n'émul celor de Finlanda, pentru-că aceste balene abia s'arată la suprafață și și dispar în adênc.

Trebuie să fi foarte cu băgare de séma să nu impușci balena în cöddă, séu în apropierea ei, pentru-că în cazul acesta n'ai făcut alta, decăt să înhămezî balena la corabie: balena, cu puterea nestirbită întru nimic prin impușcătura prin cöddă, trage după ea corabia de-alungul mărilor, ba pöte și în adênc, cu o iuțelă de fulger. Căpitanul Foyn a făcut o călătorie ca asta, căci a împușcat o balenă prin cöddă și a fost tîrit de ea două zile și două nopți prin tôte părțile oceanului, pe vreme de furtună și printre valuri uriașe. Cumplit drum, să fi legat de o balenă, pe o corabie care face salturi, dusă cu o iuțime înbătătoare Dumneđu scie unde. Fîresce Foyn n'avea decăt să taie cablul, ca să scape de balenă; d'ér bătrânul era prea ambițios să facă asta. La urmă a vrut Dumneđu, că s'a rupt cablul; ér bătrânul a fost numai decăt gata să caute altă balenă. Sciu însă, că n'o să uite nici odată acest drum!

O interesantă descriere a unei vânătoare de balene ni o dă învîțatul naturalist Sandberg, care a însoțit pe Foyn.

Să ne întörcem acum la balena noastră, — care de altfel, încă multă vreme n'a fost a noastră și care, de sigur, nici n'a visat că are să facă o cunoștință așa de apröpe cu noi. Ne pregătirăm tunul, puserăm în el harpuna și începurăm vânătoarea. De vre-o oădă de un an încoace foarte apröpe de balenă, care nu ne purta nici a grije, și nici nu se gîndea să aibă vre o friocă de noi. Asta însă nu o spun, ca să-i arăt prea multă încredere în puterile ei, nu, căci ea era într'adevăr lungă cât corabia noastră, fusé de grosă, ne-o întrecea cu mult. În urmă ea veni în apropierea cuvenită, și atunci d'eterăm foc tunului. Harpuna întrégă, lungă de peste 1½ metru dispărî într'o clipă în spatele balenei și avî efectul, că balena ștătî pe loc ca trăsniță. Gîndea că e mörta, după cum se întimplă adeseori după harpunare.

Insé de-odată ea se lăsă în adêncime cu iuțelă săgeții. Cablul începî să se desfășore; harpuna își deschise cărligele și un sunet surd din apă, din mare adêncime, ne vesti că bomba a explodat. Balena stete din nou pe loc, ca lovită de trăsnet. Câte-va clipe. Döme! Acum începî s'elhatice gónă. Turbată de durere balena alergă în drépta și'n stînga, acum eșind la suprafață, acum fulgerând drept în jos spre fundul oceanului. Corabia noastră legată de acest balaur, era isbită când încolo, când încöce, așa că apele treceau în bunăvoie peste pod; era tîrită în tôte părțile cu iuțelă ce te ameția. Fie-care om era la postul séu; fie-care se uita țintă la căpitan, așteptând cel mai mic semn. Aici era luptă pe viață și pe mörte între doi uriași ai mării legați unul de altul, ér biruința, după cum vedeam eu, n'avea să fie pe partea noastră.

Fie-care dintre acești doi luptători își însemna drumul lor comun cu altă coloré: corabia cu coloré neagră, cu fumul ce eșia gros din coș și rămânea în urmă arătând drumul cu întunecatele-i volburî; balena cu coloré roșie, împurpurând marea, căci ori de câte ori eșia la suprafață, asvirlea pe nări cascade înalte de sânge, cari străluceau în galbena lumină a sórelui serii ca o plöie de rubine. Fum în aer, sânge pe mare — éta pe unde am rătăcit și 'ncöce și 'ncöce. Ca martor al luptei noastre sta în apropiere o uriașă stîncă întunecată cu vârful acoperit de

norî, între pleșurile creștete de munți pline de zăpadă, cari mărgineau departe orizontul. Nu era nimic prietinos și cald în acest tablou: o potrivită împrejurime pentru o astfel de luptă între două minuni ale mării.

Lupta a durat în chipul acesta mai bine de un ceas, până ce puterile balenei slăbiră. Ea începî să s'așeze pe-o laturé; câte odată săgeta din adênc cu atâta iuțime și cu atâta putere drept în sus, încât eșia până la jumătatea ei din apă. D'ér acum începî pentru noi adevărutul pericol. Balena își repeta mereu eșirile din adênc: d'écă odată ar fi ieșit cumva drept sub corabia noastră, ne-ar fi asvirlit în aer cu curabie cu tot ca pe-o minge! Trebuiau acum luate tôte precauțiunile ca să manevrăm cu corabia așa, ca să fim tot-déuna în depărtare de balenă.

După puțină vreme, balena era așa de slăbită de pierderea sîngelui, încât abia se mișca la suprafață și nu mai căuta adêncul. Atunci doi pescari îndrăzneți s'apropiară de ea cu o barcă și o uciseră cu lovituri de suliți.."

(„Albina“.)

G. Coșbuc.

MULTE ȘI DE TÖTE.

Credința soldatului rus.

Generalul frances Sylvestre, care a luat parte la războiul din Manciuria, povestesc următoarele unui amic al séu, după cum ne încredințază ziarul „Ori de Paris“:

— Mi-se dăduse ca ordonanță un soldat rus al cărui devotament era din cele mai mari..

„În desastrul de la Mukden perdusem echipamentul și efectele mele, cari reprezentau mai multe miî de lei. Eram la Karbin, de vre-o câte-va zile, și nu mă puteam mîngăia de acotă nenorocire, când éta ordonanța mea, pe care o credeam pierdută, reapărînd și anunțându-mă, că mântuise cea mai mare parte din lucrurile mele.

„Plin de bucurie îi întinseî un bilet de o miie lei. El îl pipăi, îl suci în tôte părțile suriđend... Credea că-mî bat joc de d'ensul. Îi explicăî valörea darului meu și îl sfătui să'l trimită acasă soției sale în Ucraina.

El dete din cap gînditor:

— „Nu, Ecelență, vă mulțumesc... Păstrați acești bani. D'écă îi voi trimete soției mele, nu o voi mai găsi în viață când mă voi întörce acasă.“

Prăvălie de frumuseță.

Ziarul frances „l'Echo de Paris“ primesce o telegramă din Macon (Missouri), în Statele unite din America de nord, că într'o închisöre prea umedă pielea negrilor, după un öre-care timp, se transformă în albă.

De aceea negrii caută pricină să fie închiși în acotă „prăvălie de frumusețe“ pentru d'ensii.

Apa ca forță motrice în lume.

Întrebunțarea forțelor hidraulice pentru producerea de energie ia o desvoltare din ce în ce mai pronunțată.

O comunicare făcută de d-nul Campbell Swinton la ultima reuniune a Asociației britanice la Cambridge scotese în cifrele următoare forța căderilor de apă întrebunțate pentru producerea de curent electric, în principalele țeri din lume:

Statele Unite, 527.000 cai; Canada, 228.000 cai; Italia 210.000; Franța, 162.000; Elveția, 133.000; Germania, 81.000; Suedia, 71.000; Mexico, 18.000; Austro-Ungaria, 16.000; Anglia 16.000; Rusia 10.000; India, 1000; Japonia 5500; Africa de sud, 2000; Venezuela, 1200; Brasilia 800.

Séu în total, în sumă rotundă 1.500.000 cai putere.

Adăugînd și instalațiunile în curs, la data acestei comunicări, se pöte evalua astăzi la 2 milioane cai putere totalul real al producțiunei electricității prin ajutorul forțelor hidraulice.

Două lécuri contra ofticeii.

José de la Fuente Camina, publicist prin gazetele spaniole, că lécul în contra ofticeii, léc pe care l'a experimentat asupra sa și altora, este foarte simplu și următorul:

Bolnavul să mănânce, în timp de un an, câte 12 smochine uscate pe zi, b'end și 250 grame vin. Smochinele trebuie luate câte una și după ele câte o foghițură de vin, astfel ca vinul și smochinele să se termine odată. În primelö zile, asigură spaniolul, tusea și diarea dispar. Smochinele de cură trebuiesc luate între mese pun'nd câte-va ore distanță între ele.

Ziarul „Liegnitzer Zeitung“ spune că medicul Rosenberg de la Zebnig, după ani de experiență, ar fi isbutit să prepare o substanță cu efecte specifice contra tuberculozei. Preparatul, injectat în corp, ar avea puterea de a spori temperatura corpului, împedecând astfel desvoltarea bacilului ofticeii. („Expres.“)

— Singurul calendar portativ românesc Micul Calendar pe anul 1906, de Ioan Apolzan, tipograf. Pe lângă partea calendaristică, literară și foi pentru notiț cuprinde sub titlul „Avutul nostru“ informațiuni și date esacte asupra tuturor instituțiunilor noastre, ca biserici, școle, reuniuni de tot soiul, societăți financiare etc. Prețul unui exemplar legat simplu 40 fil., legat în pânză, cu creion 70 fileri, plus porto postal 6 fileri. A se procura de la autor în Sibiu (Nagyszeben)

Aprecieri de foi: „Telegraful Român“ (nr 99): „Bun lucru a făcut d-nul Apolzan cu editarea acestui mic calendar portativ, care are menirea să împedecă pe Român de a mai purta prin buzunare calendare portative străine. Și e bine și cu priceperé compus „M. C.“, ales în ce privește datele referitoare la viața noastră publică. „Revista Economică“ (nr. 40): „...Peste tot „Micul Calendar“ se presintă atât ca întöcmire, cât și ca executare în condițiuni cât se pöte de satisfăcătoare și nu putem decăt să-l recomandăm cu tötă căldura publicului românesc, ca un calendar de adevărată utilitate practică...“ „Lăibertatea“ (nr. 41): „Micul Calendar“ e numele unui nou calendar, drăgălaș prin înfățișare și practic, ușor de purtat în buzunar...“

Efect miraculos se va obține prin crucea vindecătoare electro-magnetică R. B. nr. 86.967 și neîntrecutele rezultate ce le pöte arăta inventatorul acelei cruce d-l Albert Müller, Budapesta Vadász nr 42/A.E. În fie-care zi sosesc scrisori de mulțămită și de recunoștință de la bolnavii vindecați. D. e. d-l Steinhardt la cob din Kula scrie așa: „Cinstite d-le Müller! Am onöre a-ți aduce la cunoștință, că de când am întrebunțat crucea magnetică R. B. nr. 86.967, pe care mi-am procurat'o înainte de acotă cu 4 săptămîni, am scăpat de durerile reumatice ce mă chinuiau de 15 ani, din care cauza nu pot de ajuna a o recomandă deapöru pelui nostru. Primesce și din parte-mi cele mai sincere mulțămite, Dumneđu vă veé deé ani îndelungați și norocoși pentru sîrguința și activitatea d-tale. Invenția d-tale merită nu 6, ci miî de coröne. Cu tötă stima Steinhardt Iacob.“

Vindecarea deplină a bölelor secrete.

Să nu pregete nimeni în tr'o cestiune atât de gingașe a se prezenta odată în persoană, pentru ca o ajutoră instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla puctual locul, cauza, răpândirea și starea bölei, ori cât de adănc ar fi böla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla calea, pe care ajungi la vindecarea rölului ceea-ce fie-care o pöte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. D'écă cine-va nu pöte veni în persoană, atunci să-și detorie böla cu deăménutul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipă și leacurile trebuincöșe pe lângă țineré în cel mai mare secret. În scrisöre pune marcă de răspans. După încheerea curei scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leonitor și curățitor e institutul special al d-rului Palöcz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10 unde cu bună voință și consciințositate capătă ori cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc trupul întreg se eliberază de böla și suferă de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor d-l
Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu
garanță, repede și din fundament cu me-
dicul său propriu de vindecare și casurile
de mai neglijate, bólele de beșică, de
ure, de testicule, de șira spinării, de nervi,
mărimile onaniei și ale sifilisului, bóla albă,
de sânge, de piele și toate bólele ce
sunt de organele sexuale femeesci. Pen-
tru femei e sală de așteptare și intrare
separată. Consultațiunile le dă însuși Dr.
Palócz de la 10 ore în. a. până la 6 ore
seara (Dumneacă până la 12 ore la amiazi).
Adresa Dr. Palócz, medic de spital,
Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

**Bela „Librăria și Tipografia“
A. MUREȘIANU, Brașov**
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
la lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
comandație.)

Au sosit

următoarele cărți literare dela scriitorii
noștri de valoare în editura „Minervei“
din București.

Cor.	
1:50	„Poesii“ (30 bani porto)
1:50	„Teatru“ I, II, III a.
1:50	„Proză“
1:25	„Versuri“
1:50	„Nuvele“
1:50	„Poesii“
1:25	„Poesii“
1:50	„Proză“
2.—	„Scrieri politice“ literare
1:50	„Literatura populară“
1:30	„Ciocoi vechi și noi“
1:50	„Frumos“
1:50	„Basmă“
2:50	„Cuvinte adevărate“
1:50	„Gândiri“
2:50	„Sate și mănăstiri“
2:50	„Nemul românesc“
1:50	„Taina a șasea“
1:50	„Poesii“
1:50	„Tainele cerului“
1:50	„Povestea Vorbei“
2.—	„Intre Capșa și Palat“
1:50	„Roua și Bruma“ (poesii)
1:50	„Soimii“
2.—	„Dureri înăbușite“
2.—	„Povești din război“
2.—	„Crâșma lui moș Precu“
1:25	„Fabule“
2:50	„100 Basme“
1:50	„Povești Morale“
1:50	„Nu se cuvine“
2.—	„Visuri de noroc“ (poesii)
2:50	„Preludii“
2:50	„Chipuri și graiuri din Bucovina“
1:50	„Din viața marinarului“
3:50	„Căminul Bucovinei“, de un Bu- covinean.
2:50	„Din Bătrâni“, (narațiune is- torică)
2.—	„Vatra părăsită“ (nuvelă)
1:50	„Intre Someș și Prut“
1:50	„Moșnegul de la munte“ (roman)

La toate aceste cărți ce se vor cere
afară trebuie pe lângă prețul lor și 20
bani pentru porto.

1:50	„Credințe“ Poesii a cor.
1:50	„Bătrâni“,
1:50	„Istoriile pentru tinerime“
1:50	„Povești din copilărie“.

următoarele cărți liter. din edit. „Luceafărul“:

1:50	„De la țară“ pre- 1 cor. 50 bani, plus 20 bani porto,
1:50	„Trațul nostru“ 1 50 bani. 20 bani porto, pentru Româ- 2 lei, 40 bani porto.
1:50	„Poesii“ a 2 corone, 2.50 lei. Tipărită pe hâr- mai fină 3 cor., pentru România 3 lei bani, plus porto pentru aici în țară 20 bani, pentru România 40 bani.
1:50	„Icône“ prețul 1 20 bani, porto 20 bani, pentru Româ- 1.60 lei, porto 40 bani.
1:50	„Istoriile pentru tinerime, scrisă după nemșese de N. Petra-Pe- scu. Pag. 193. Prețul cor. 1.50
1:50	„Editura Pagini 154. Prețul 2 cor.
1:50	„Nuvele de Maxim Gorki, traduse de P. Petrescu Pag. 112. Prețul 1 cor.
1:50	„Dece nuvele de a le renumitului scrii- rus traduse pe românește cu mult ceș.

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roșu“, o interesantă no-
velă nihilistă, tradusă din germană de Mo-
sul. Prețul cu posta —50 b.

„Caractere morale, exemple și sen-
tințe culese din istoriile și literaturile po-
porelor vechi și moderne“ de Ioan Popea.
Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.)

„Dietetica populară“, scrisă cu deose-
bită considerațiune la modul de vețuire
a țeranului român, de Simeon Stoica, me-
dic pensionat. Conține vre o 25 figuri în
text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu
1 cor. + 10 b. porto)

„Instrucțiuni populare despre da-
torințele și drepturile purtă datorului dare
edate de Wilhelm Niemandz. Această carte
e un îndreptar de o trebuință nespuse de
mare pentru toți căți au afaceri cu dările.
Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„Omul“, noțiuni din anatomie și
fiziologie și reguli igienice pentru conser-
varea sănătății și a corpului omeneș de
George Cătană inv. Prețul 50 b. (5 b. porto).

„Cugete și considerațiuni“ din es-
periența vieții lui Arghirobarb. Conține
170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pățania
vieții. . . . Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

„Novele de Sienkiewicz: „Natură și
vieță“, „Sluga veche“ și „Lanco musican-
tul.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură
de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

„Lira Bihorului“, o carte cu po-
vestiri istorice scrise în versuri, de Antoniu
Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

„Părintele Nicolae“, schiță din vieța
preoților de G. Simu Prețul 60 b. + 6 bani
porto.)

„Poesii de R. V. Buticescu. Prețul
era la început 2 cor. 40 b., acum numai
cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

„Suspini și zimbire, poesii și prosă
de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

„Vițu după mörte, sėu nemurirea
sufletului, dedusă din misterul ființei ome-
neș și desertațiunea celor trecătoare, de I.
P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor.
1.10).

„Tatna norocului“ sėu Povestea sa-
tului Nemernicen de Tache Brânduș. Aceșta
carte e förte potrivită pentru poporul
noștru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„Balade populare de Avram Corcea
costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru
România 3 lei 20 b.

„Banca de scölä de I. Darius, 30 b.
plus 10 b. p.)

„Disciplina în serviciul educa-
țiunii de I. Darius, 40 b. (plus porto 10 b.)

„Idealul învățătorului român de I.
Darius, 40 b. (plus porto 10 b.)

„Supplex Libellus Valachorum“,
memoriul prezentat împăratului Leopold II.
de cătră episcopii Bob și Adamovici în
numele poporului român din Transilvani-
la anul 1791. Textul original latinesc și
alătura de acesta traducerea româneșcă
făcută de profesorul Dr. E. Dăianu. Un
esemplar broșat costă 1 coronă (+ 5 b.
porto).

„România Secajeni. Cauzele deca-
lenței lor economice și mijlocele de îndreptare.
Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani
plus 5 bani porto.

„Lilice dela Pind, poesii macedo-
nene-originale și daco-române de P. Vulcan,
cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Novemvrie n. 1905.	
113 90	Renta ung. de aur 4%.
95.35	Renta de corone ung. 4%.
86 05	Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%.
95 90	Impr. căil. fer. ung. în argint 4%.
£6.—	Bonuri rurale croate-slavone.
214.50	Impr. ung. cu premii.
158.75	Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.
99.85	Renta de hărtie austr. 4 1/10.
99 8	Renta de argint austr. 4 2/10.
118 05	Renta de aur austr. 4%.
99.85	Renta de corone austr. 4%.
91.10	Bonuri rurale ungare 3 1/2%.
157.50	Losuri din 1860.
16.38	Acții de-ale Băncei austro-ungară.
777.—	Acții de-ale Băncei ung. de credit.
668.75	Acții de-ale Băncei austr. de credit.
19.14	Napoleondori.
117.57 1/2	Mărci imperiale germane.
240.07 1/2	London vista.
95.50	Paris vista.
95.65	Note italiene.

Cursul pieței Brașov

Din 30 Novemvrie n. 1905.

18 98	Bancnote rom. Cump.	Vënd.	18 98
18.80	Argint român	"	18.86
19.06	Napoleond'ori.	"	19.10
11.20	Galbeni	"	11.40
117.20	Mărci germane	"	117 30
21.50	Lire turcoesci	"	21. 5
101.—	Scriș. fonc. Albine 5%	"	102
2 52	Ruble Rusesci	"	2.58

Nr. 701—1905.

a. f. c. ș. c. d.

Concurs.

Prin această se escrie concurs la
postul de prefect economic la oficiul
de manipulațiune a fondurilor cen-
trali școlastice și de stipendii din dis-
trictul Năsăudului, cu care post e
impreunată o plată anuală de 1600
corone.

La aceste fonduri personalul
oficiului de manipulațiune se alege
pe vieță și numai pe cale discipli-
nară se poate amova.

Ca dirigătorii de manipulațiune
preste tot pot fi aleși numai indivi-
dii cari au o vieță nepătată și cari afa-
ră de limba administrațiunii, care
e cea română, mai cunosc și limba
oficială a statului în vorbire și scriere.

Prefectul economic, afară de cu-
noscințe economice, trebuie se aibă
abilitate și pe terenul administrațiunii

Cererile de concurs ajustate cu
carte de botez și cu testimonii de
calificațiune, serviciu și purtare,
sunt a se înainta la subscrisa comi-
siune administratōre până în 1 De-
cemvrie 1905, la 6 ore după amēzi.

Din ședința comisiunii admini-
stratōre de fondurile centrale școla-
stic și de stipendii din districtul Nă-
săudului, ținută în

Năsăud, la 10 Noemv. 1905.

Președintele:

Gerasim Domide m. p.

Secretar:

2—2 1904.

Dr. Nestor Simon m. p.

Căsătorie!

Comerciant, materialcește bine si-
tuat, cu venit anual de 6000 corone,
doreșe a mē cășatori cu o Domnișōră
sėu o vėduvă tinēră, fără copii (18—
22 ani) română, inteligentă cu oșeș-
care avere. — Oferte, dēr numai seri-
oșe, cu fotografie și relații de avere,
rog pe adresa „Comerciant bogat“ la
Administrația acestei foi. 3—3.1943.

Se caută un companist la o

singură prāvălie ro-
mâneșcă în Huedin (B.-Hunyad) de co-
loniale, ferărie și bumbăcărie, cu re-
veriment anual de corone 50.000.—
Condițiunile se pot căpăta la d-

Alecse Căciulă,

comersant

în B.-Huedin (B.-Hunyad)
(Kolozsmezgye)

2—2.1960.

FARMACIA la „LEU“

FRIEDRICH STENNER

Brașov, Strada Porții nr. 21.

Recomandă marele deposit în
specialități medicinale

— indigene și externe —
Specialități de gumă. Articoll pentru
ingrijirea bolnavilor. Cu deosebire
SPIRT LOBOGO (Lobogo franzbrant-
wein), doftorie bună contra durerilor
de reumatism, jungbiuri, dureri de
cap, etc. Prețul 1 sticlă mică 80 b.
1 sticlă mare 1 cor. 60 b.
SPIRT de PĂRICĂ (Paprica franzbrant-
wein), doftorie probată contra reuma-
tismului, Ischias, soldină etc. Prețul
1 sticlă 1 cor. și 2 cor.

Un comis român perfect în
bransa colonialelor
cu cunoștința limbelor ardelen; precum și un „învățcel“ cu cel puțin 4 cl. gymn. sėu reale se angajază imediat la D-nul

Victor Onițiu,
comersant în Sibiu.

4—5.1961.

Avis!

Cultivătorilor de vie.

Se află de vëndare viță de
förte frumoșă, altoită în viță
cu rădăcină americană după
cel mai escelent americană me-
tod (altoire lemnōșă). După trebuin-
ță ori ce soi de viță. Comandele
sē se trimită la adresa: **George
Șerban**, paroch gr. cat. Șmig (Șo-
mogyom), u. p. Medgyes. 6—6.1860.

Conținutul următorilor articoll

higienice sunt întrebunțați de cei
mai renumiți profesori și medici, și
sunt declarați de förte bun!

Senegin contra tusei, reușelii, dureri de piept,
officei, tusei măgărești, catarului, ast-
mei, greutății de respirat, lungōrei și tusei
seci. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor.
20 fil. și 2 cor.

Capsic unsōre contra durerii de oșe, poda-
durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și
scrintiturilor. Cele mai îmbătrinite bóle le
vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, pre-
cum lipsa de apetit, mistuirea rea,
catarul și aprinderea de stomach, grēță și vo-
mare, șgirciurile cele mai grele, Leac sigur.
Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1
cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaliodsarsaparil mijloc escelent pentru cu-
rățirea sângelui la sifilis,
morburile tineretelōr. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons închiderea scaurului e cauza di-
feritelor morburii, precum pal-
pitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și
alte. Decī cine suferă de încheierea scaunu-
lui, numai decēt se comandez Laxbonbons, za-
harele purgative, plăcute și dulci la gustat.
Prețul 1 coronă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și
Vē veți convinge. (10—10.)

Cornel Demeter,

apotecar în Szászváros, Piața școlii nr. 39.

Primul stabiliment

de văpsitorie artistică cu abur și
spălătorie chimică.

FABRICA Str. nășipului Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-à-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru văpsit Garde-
robe de dame, bărbați, întregi ori des-
făcute, asemenea și pentru curățit.

Cu totă stima:

51—100.(1880)

W. Körner.

Pene de gâscă

ieftine,
pentru umplut perini,
din Boemia.

5 Kilo nou curățite Cor. 9 60, mai
bune Cor. 12.—, fulgi albi Cor.
18—24, fulgi ca zăpada Cor. 30—36.
Se trimite franco cu rambursă. Se
primește îndărăt sėu se schimbă ce nu
convine cu rebonificarea portului postal.
BENEDICT SACHSEL, Lobes 357
Post Pilsen, 6—6.1923, Böhmen.

Unde se mănăncă bine

și se bėu VINURI curate
de Mediaș BERE de Pilsen
„Urquell“ prospētă dela cep în
fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg
în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

Listă de bucate româneșcă.
De o cercetare numerosă se rōgă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducătorul restaurantului.

142—0

Veritabile CIASORNICE Roskopf

**Golddouble-Sa-
vonnnet-Anker-
Remontoir** —
sunt cele mai nouă
Ciasornice Roskopf,
cu un aparat-anker
escellent și prețis
duple acoperite,
cu trei capace țări
de aur double. Aur
double este un me-
tal, care séménă cu
aurul și nu-și schi-
mbă aseménarea.

Aceste ciasorni-
ce sun admirate
pentru montarea
lor frumósă și nu
se deosebesc decóle
veritabile de aur

Prețul fl. 4-50.

Lanț potrivit la ciasornice de aur double pen-
tru bărbați fl. 1.50. Pentru fie-care ciasornic
se dá un revers de garanție pentru 3 ani.

Trimiterea numai cu rambursă.

Josef Spiering, Wien I Poststrasse
2-21.
(3-6).

**Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“**
se pot face orî și când pe timp mai
îndelungat séu lunare.

PAGLIANO-SIRUP

cea mai bună doftorie de curățit sângele, inventată de
Profesorul **GIROLAMO PAGLIANO.**
Florenz-Via Pandolfini (Italia)

A se feri de imitație!

A observa pe fie-care sticlă marca fabriciei în colóre vé-
nătă deschisă cu subscrierea Prof. **GIROLAMO PAGLIANO.**
Se capătă în tóte farmaciile mai mari.
DEPOSIT pentru Ungaria la farmacia **IOS. von TÖRÖK** Budapest
1-6-1905. **Király utca 12 și Andrássy utca 25.**

500 fl. plătesc celui ce va
durere de dinți, orî îi va
mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui **Bartilla,** o sticlă 70 bani.
(Pentru pachetare și expe. franco 96 fl.)

Eduard Bartilla-Winkler
VIENA, 19/I., Sommergeasse 1.

Sé se cérá pretutindenea apriat apa
de dinți a lui Bartilla. Denunțări de
falsificare vor fi bine plătite. La locu-
rile, unde nu se póte capéta, trimit 7
sticle cu 5 cor. 20 fl. franco

Se capătă în **BRAȘOV** la farmaciile:
V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter pia-
ța Franc. Josef. Jekelius, Stenner Str. Porți 21.
Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna.
Eduard Kugler Brașovul vechi.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cispádiei nr. 5.

Fondată în 1868.

Edificiile proprii.

Primesce în condițiuni favorabile:

- usigurări contra focului și exploziunilor,
- usigurări de viață și de rente viagere,
- usigurări contra furtului prin spargere,
- usigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane coróne.

Despágubiri prestate 7 milioane coróne.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane coróne.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile prin-
cipale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din tóte
comunele mai mari.

AVIS!

Suberisul am onórea a face cunoscut On. public și în deosebí
epitropilor bisericesci, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi)**
Strada Négră nr. 3 (3 Felső-Villa-utca 3)

O fabrică de luminări de cэрă curată și parafină
sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cэрă și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în
tóte formatele, precum și aurite, ér comandez le voui executa
prompt și cu prețuri fórte convenabile. 20 - 90, 1858.

La 7 Esposiții publice cele dintâi premii!

SOSONI GALOSI
de Petersburg.

Singurii contrahenți: **MESSTORFF BEHN & Co. VIENA I.**
Véngare în detal în tóte prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și gumă.

AVIS!

Am onórea a aduce la cunoștința Onor. public, că m'am
retras dela afacere, și magazinul meu de Tapiserie și mărun-
țișuri **P'am vëndut D-lui Moritz Krauss.**

Mulțumind pentru încrederea ce am avut din partea pu-
blicului, mé rog ca și pe succesorul meu se binevoiți al sprijini.

Cu tótă stima
Rosa Obert.

Referindu-mă la avisul de sus, am cnórea a face cunoscut
On. public, că **am cumpărat** dela D-șóra **Rosa Obert** tot
depositul de Tapiserie și mărunțișuri și aceste articole, în mé-
sură mai mare le voui ținé în **magazinul meu** de

IMPLETITURİ și MÉRUNȚISURİ
Brașov, Tergul pómelor 18.

Mărfurile de tapiserie ce le am cumpărat le voui vinde
până la **Căciun** cu **prețuri fórte reduse.**

Rugându-mé de o cercetare numărósă, sunt

cu tótă stima
MORITZ KRAUSS.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde
la zaraful Dumitru Pop, la tu-tingieria de pe parcul Rudolf
alui Spuderca și la Eremias Nepoții.

FRAȚII NOWOTNY,
fabricanți de Salam, Cărnățarie și afumături.

Avem onórea a face cunoscut On. public, că **am des-
chis în Strada Hirscher nr. 2** sub firma

FRAȚII NOWOTNY

un magazin cu Salam, Cărnățarie, Untură
și tot-feliul de carne afumată.

Cunoștințele temeinice și praxa îndelungată în branșa
acésta, ne pune în plăcuta poziție atât ce privesce calitatea,
cât și prețurile sé coréspundem tuturor cerințelor.

Ne rugăm a ne onora cu o cercetare numărósă, precum
și cu comande, asigurând cel mai prompt și solid serviciu.

Cu tótă stima

Frații Nowotny.

(1927)9-12.

Pentru vecie!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental euro-
pean și **marea fabrică de argintărie** s'a vécut necesitată sé dá-
ruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplate mii pentru muncă.
Eu sunt imputernicit sé îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare orî cui, următóarele
obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** și adecă:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă;
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată;
- 6 linguri de argint patent american;
- 12 lingurițe de argint pen-
tru cafea patent ameri-
can;

- 1 lingură de argint pentru
supă patent american;
- 1 lingură de argint pentru
lapte patent american;
- 6 cesci Victoria englez-sci;
- 2 candelabre de masă;
- 1 strecurătoare pentru cėiș;
- 1 zaharniță;

42 bucăți la un loc fl. 6.60.

Tóte cele 42 de obiecte sus amintite au costat mai
nainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel
de **6. fl. 60.**

Argintul patent american este un metal alb, care
îș păstrează colórea argintului 25 de ani, despre ceea-ce
se garantéza. — Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e
șarlataniă, mé simt îndatorat în public, că ori-cine, căruia nu-i
convine marfa îi trimit banii înapoi, nimenea însă sé nu trecă
cu vederea ocașiunea acésta favorabilă de ași procura acésta

garnitură pompósa, care cu deosebire se potrivește pentru
Cadouri ocașionale și de nuntă! (în economia casei).

Depon numai la **A. HIRSCHBERG-S** Exporthaus von amerik.
Patent-Silber-waaren.
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/B. Telephon Nr. 14597.

Se trimite în provincie numai cu rambursă postală séu cu trimiterea sumei înainte.
Prافل de curățit aceste obiecte 10 cr. Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt fórte mulțumit cu trimiterea garniturii, și sé'mi mai trimit
incă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár, Exelens Baronin Bánffy.

Sunt fórte mulțumit cu trimiterea mustrei, și sé'mi mai trimit
tótă colecția. — Oedenburg (Ung.-ru). Baron Marschal.

Am trimit garnitura de masă cu care sunt mulțumit. Vė rog a-mi trimite cu
rambursă incă o garnitură 42 buc. argint patent amer. Keresztes S., sub: ref.-ct.